

Buletin lunar
al CNPF – luna
octombrie 2013

2

Decizii
ale Comisiei Naționale
a Pieței Financiare

3

Interviu cu Eduard Balan, director
executiv al Asociației Centrale
de Economii și Împrumut
„Uniunea Centrală”

5

S-au împlinit 15 ani de la aprobarea Legii privind Comisia Națională a Pieței Financiare

La 12 noiembrie Comisia Națională a Pieței Financiare a împlinit 15 ani de la fondare. Cu această ocazie, toți angajații CNPF au fost felicitați de către președintele instituției și membrii Consiliului de Administrație.

În alocuțiunea sa, Artur Gherman, președintele CNPF, a ținut să le amintească colegilor despre anul 1998, când a prezentat pentru prima dată Legea cu privire la Comisia Națională a Valorilor Mobiliare. „Revenind după 15 ani, am găsit o cu totul altă instituție, un organ despre care doar visam la începuturile sale. Constat cu satisfacție că pe moment avem o instituție cu buget propriu, cu un colectiv de profesioniști”, a declarat Artur Gherman.

Potrivit lui Artur Gherman, odată cu învestirea în funcția de președinte al CNPF, domnia sa și-a propus împreună cu colegii să îmbunătățească imaginea CNPF ca organ al puterii de stat ale cărui decizii să fie respectate și implementate.

Artur Gherman și-a îndemnat colegii să fie perseverenți și mândri de faptul că activează în cadrul CNPF, dar în același timp să dea dovadă de respect, înțelegere și profesionalism în lucrul cu participanții profesioniști ai pieței financiare.

În mesajul său de felicitare, Aurica Doina, membră a Consiliului de Administrație a declarat că acești 15 ani sunt marcați de munca pe care au depus-o toate generațiile care au activat în cadrul CNPF și au contribuit la realizarea principalelor scopuri ale instituției.

„Avem un colectiv tânăr care a demonstrat că poate realiza lucruri importante, suntem dinamici și tindem spre noi valori”, a conchis Aurica Doina, felicitându-și colegii.

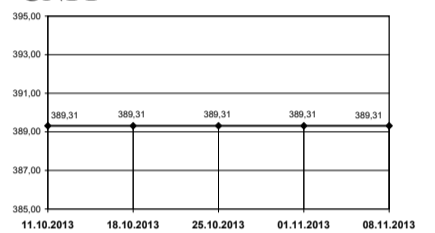

Capital Market informează: „Comisia Națională a Pieței Financiare este o autoritate autonomă a administrației publice centrale, responsabilă față de Parlament, care autorizează și reglementează activitatea participanților pieței financiare nebancale, precum și supraveghează respectarea legislației de către ei.” (Art. 1, Legea privind Comisia Națională a Pieței Financiare Nr. 192-XIV din 12 noiembrie 1998 (în redacția Legii Nr. 129-XVI din 7 iunie 2007).

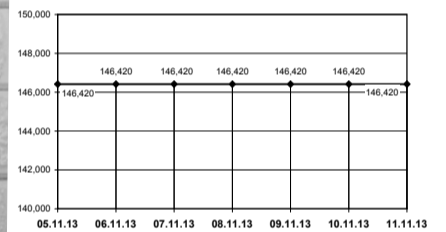
Autoritatea Comisiei Naționale a Pieței Financiare se extinde asupra emitenților, investitorilor, participanților profesioniști ai pieței valorilor mobiliare, definiți de legislația privind piața valorilor mobiliare, companiilor de asigurare, brokerilor de asigurare, fondurilor nestatale de pensii, organizațiilor de microfinanțare, asociațiilor de economii și împrumut, organizațiilor de credit ipotecar și birourilor istoriilor de credit.

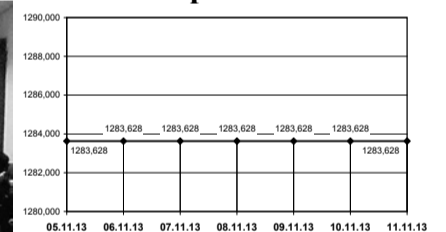
CNPF

Banking Stock Index –
InfoMarket

EVM-Composite

Curs valutar
13.11.2013

Valuta	Rata	Cursul
USD	1	12.9237
EUR	1	17.2990
UAH	1	1.5727
RON	1	3.8851
RUB	1	0.3927

AVIZ

Redacția ziarului „Capital Market” desfășoară un tender pentru instituții ce oferă servicii de tipografie. Tipografiile pot depune cereri până la 21 noiembrie 2013.

Informații suplimentare la numărul de telefon: 022 227758.

Stimați colegi!

Cu prilejul aniversării Comisiei Naționale a Pieței Financiare Vă adresăm sincere felicitări, urări de sănătate și prosperitate.

Apreciam înalt eforturile pe care le depuneți pentru consolidarea și modernizarea pieței financiare nebancale, pentru realizarea obiectivelor Comisiei Naționale a Pieței Financiare, contribuind astfel la dezvoltarea economiei și la creșterea bunăstării țării noastre.

Vă dorim noi împliniri și reușite profesionale notorii.

Cu respect,

Consiliul de Administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare

Stimați membri ai Consiliului de Administrație și ai echipei Comisiei Naționale a Pieței Financiare!

Redacția ziarului „Capital Market” se alătură felicitărilor adresate Dvs, cu ocazia aniversării Comisiei Naționale a Pieței Financiare.

Fiind organul oficial de presă al CNPF, publicația noastră se află zilnic în contact cu subdiviziunile Comisiei și depune toate eforturile pentru a reflecta obiectiv și operativ evenimentele ce au loc pe piața financiară a Republicii Moldova. Sperăm că ne putem considera cu adevărat colegi și parteneri.

Vă adresăm sincere urări de sănătate, prosperitate, bunăstare, vă dorim noi realizări și împliniri în plan profesional.

Felicitări, stimați colegi!

Cu respect,

colectivul redacției „Capital Market”

Moldpresa®
Tu alegi, noi difuzăm!

Comisia Națională a Pieței Financiare

BULETIN LUNAR • 10 • 2013

PIAȚA VALORILOR MOBILIARE

PIAȚA PRIMARĂ

În octombrie 2013, în Registrul de stat al valorilor mobiliare, ținut de către Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF), au fost înregistrate 2 emisiuni suplimentare de acțiuni în valoare de 8,58 mil. lei (Tabelul nr. 1).

Volumul emisiunilor de acțiuni în octombrie 2013 s-a micșorat cumulativ cu luna similară a anului precedent cu 192,19 mil. lei sau cu 96% (Tabelul nr. 2).

În ianuarie-octombrie 2013 au fost realizate emisiuni de acțiuni în valoare de 824,86 mil. lei, fiind înregistrată o descreștere de 20% față de perioada similară a anului precedent (Tabelul nr. 3). În perioada de referință investitorii străini au furnizat 440,83 mil. lei, astfel finanțând 53% din totalul emisiei.

PIAȚA SECUNDARĂ

Pe parcursul lunilor ianuarie-octombrie 2013 pe piața secundară au fost efectuate 3355 tranzacții cu valori mobiliare în volum de 1426,68 mil. lei, fiind înregistrată o creștere a volumului cu 34,7% comparativ cu volumul tranzacțiilor efectuate în perioada ianuarie-octombrie 2012 (Tabelul nr. 4).

Evoluția lunară a indicatorilor pieței secundare a valorilor mobiliare în lunile ianuarie-octombrie 2013 poartă un caracter neuniform: în luna mai volumul tranzacțiilor depășește media lunară a perioadei de 3,7 ori, iar volumul tranzacțiilor din octombrie este cu 39,25 mil lei sau cu 27% mai mare decât media lunară (Diagrama nr. 1).

În octombrie 2013 pe piața secundară au fost efectuate 250 tranzacții cu valori mobiliare în volum total de 181,92 mil. lei, înregistrându-se o creștere a volumului de 52% față de luna similară a anului precedent (Diagrama nr. 2).

Volumul tranzacțiilor bursiere înregistrate în octombrie 2013 constituie 65% din volumul total al tranzacțiilor înregistrate pe piața secundară (Diagrama nr. 3).

Ponderea tranzacțiilor înregistrate pe segmentul bursier constituie 32% din numărul total al tranzacțiilor (Diagrama nr. 4).

Tabelul nr. 1 Emisiunile de valori mobiliare înregistrate în Registrul de Stat al Valorilor Mobiliare în octombrie 2013

Denumirea emitentului	Codul ISIN al valorilor mobiliare	Suma emisiunii, lei	Numărul de valori mobiliare plasate, unități	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Prețul de plasare a unei valori mobiliare, lei	Nivel de cotare la BVM
Emisiuni suplimentare de acțiuni						
S.A. „DRUMURI-EDINET”	MD14EDUM1008	2782870	278287	10	10	-
S.A. „AVICOLA DIN BĂNEȘTI”	MD14AVIN1005	5796930	579693	10	10	-
Total		8579800	857980			

Tabelul nr. 2 Volumul emisiunilor de valori mobiliare în octombrie 2009-2013 (mil. lei)

Tipul emisiunii	2009	2010	2011	2012	2013	2013/2012, modificare absolută (+/-)
Emisiuni plasate la înființarea societăților pe acțiuni	-	0,02	2,69	75,00	-	-75
Emisiuni suplimentare de acțiuni	81,19	38,57	128,29	125,77	8,58	-117,19
Total	81,19	38,59	130,98	200,77	8,58	-192,19

Tabelul nr. 3 Emisiunile de valori mobiliare în ianuarie-octombrie 2009-2013

Tipul emisiunii	2009	2010	2011	2012	2013	2013/2012, modificare absolută (+/-)
Numărul emisiunilor înregistrate la înființarea societăților pe acțiuni	12	5	15	15	6	-9
Volumul emisiunilor înregistrate la înființarea societăților pe acțiuni (mil. lei)	5,39	5,26	26,18	352,56	0,34	-352,22
Numărul emisiunilor suplimentare de acțiuni	106	62	98	82	49	-33
Volumul emisiunilor suplimentare de acțiuni (mil. lei)	312,80	616,74	820,71	641,61	824,52	+183,91
Total volumul emisiunilor de valori mobiliare (mil. lei)	318,19	622,00	846,89	994,17	824,86	-169,31

Tabelul nr. 4 Piața secundară, ianuarie-octombrie 2009-2013

Indicator	2009	2010	2011	2012	2013	2013 față de 2012, %
Piața bursieră						
Numărul de tranzacții (unități)	1292	2143	1677	1599	1027	64,2
Volumul tranzacțiilor (mil. lei)	132,44	198,04	194,69	537,21	637,68	118,7
Piața extrabursieră						
Numărul de tranzacții (unități)	217544	2324	2740	1995	2328	116,7
Volumul tranzacțiilor (mil. lei)	449,01	222,82	1634,51	521,70	789,00	151,2
Total piața secundară						
Numărul de tranzacții (unități)	218836	4467	4417	3594	3355	93,4
Volumul tranzacțiilor (mil. lei)	581,45	420,86	1829,20	1058,91	1426,68	134,7

Tabelul nr. 5 Tranzacțiile efectuate cu valorile mobiliare emise de către societățile pe acțiuni incluse în listingul Bursei de Valori a Moldovei, octombrie 2013

Denumirea emitentului	Codul ISIN	Nr. de acțiuni tranzacționate, unități	Volumul tranzacțiilor lei	Prețul de piață al unei acțiuni, lei	Valoarea nominală lei	Ponderea volumului tranzacțiilor în volumul valorilor mobiliare emise, %	Nr. de tranzacții, unități	Nivel de cotare
Tranzacții efectuate prin mecanismul pieței interactive								
BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	MD14AGIB1008	1	1044,00	1044,00	200,00	0,000	1	1
BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	MD14AGIB1008	10	10400,00	1040,00	200,00	0,001	1	1
BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	MD14AGIB1008	82837	82837000,00	1000,00	200,00	7,983	12	1
BC "BANCA DE ECONOMII"	MD14BECM1002	2	80,00	40,00	5,00	0,000	2	1
BC "MOLDINDCONBANK" SA	MD14MICB1008	1653	157035,00	95,00	100,00	0,033	2	1
BC "MOLDINDCONBANK" SA	MD14MICB1008	230	20700,00	90,00	100,00	0,005	2	1
BC "MOLDINDCONBANK" SA	MD14MICB1008	36	3204,00	89,00	100,00	0,001	2	1
BC "VICTORIABANK" S.A.	MD14VCTB1004	1013	27351,00	27,00	10,00	0,004	4	1
BC "VICTORIABANK" S.A.	MD14VCTB1004	950005	19532102,80	20,56	10,00	3,800	1	1
Total		1035787	102588916,80				27	
Licitare cu strigare								
BC "BANCA SOCIALA" S.A.	MD14BSOC1004	204	27103,44	-	-	0,020	1	1
Total		204	27103,44				1	
Total general		1035991	102616020,24				28	

Diagrama nr. 1 Evoluția lunară a tranzacțiilor înregistrate pe piața secundară, ianuarie-octombrie 2013

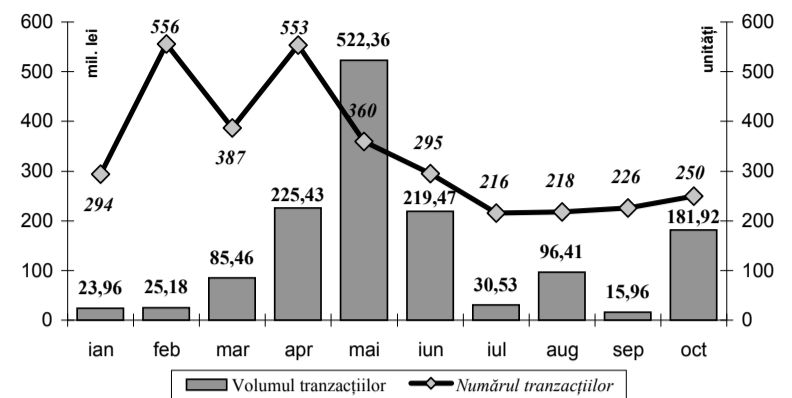

Diagrama nr. 2 Tranzacțiile pe piața secundară a valorilor mobiliare, octombrie 2009-2013

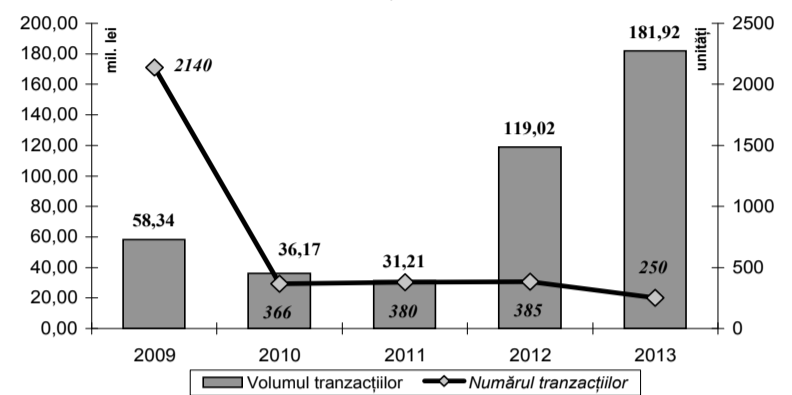

Diagrama nr. 3 Structura tranzacțiilor pe piața secundară, octombrie 2013 (după volumul tranzacțiilor)

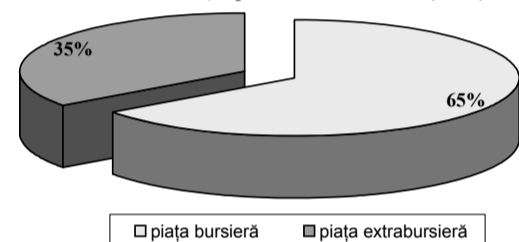

Diagrama nr. 4 Structura tranzacțiilor pe piața secundară, octombrie 2013 (după numărul tranzacțiilor)

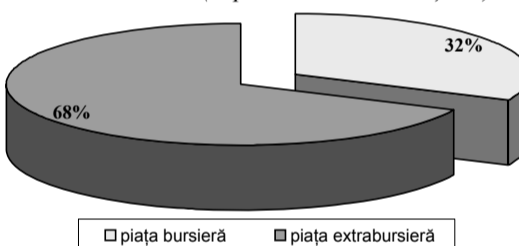

Diagrama nr. 5 Tranzacții bursiere, octombrie 2009-2013

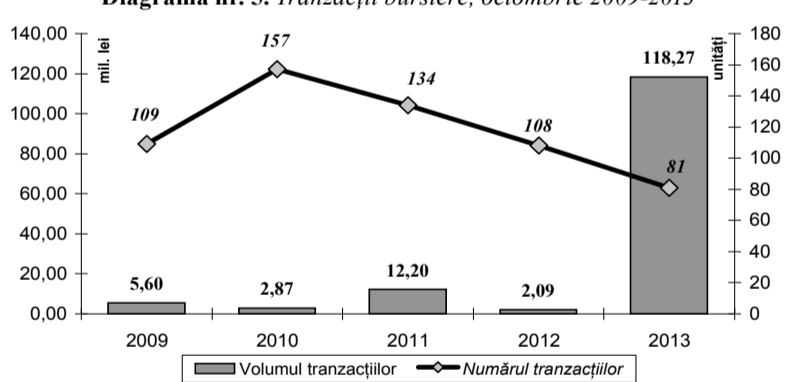

Diagrama nr. 6 Tranzacții extrabursiere, octombrie 2009-2013

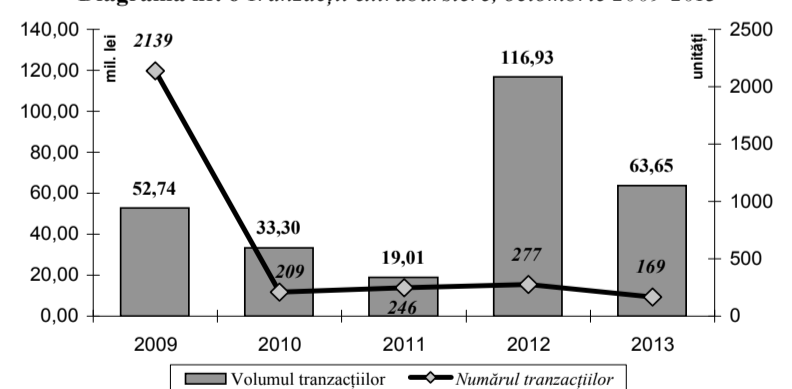
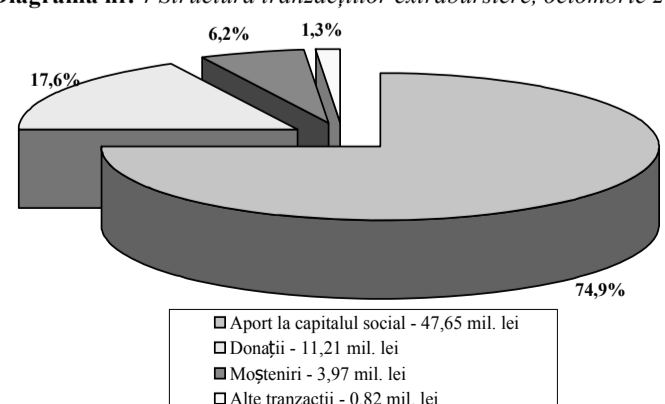

Diagrama nr. 7 Structura tranzacțiilor extrabursiere, octombrie 2013

Decizii ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare

La 01 noiembrie 2013 a avut loc ședința Consiliului de Administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare.

Urmare a examinării cererii depuse, în cadrul ședinței a fost avizată desemnarea persoanei la funcția de director responsabil de administrarea și gestionarea activității de asigurări de viață a Companiei Internaționale de Asigurări „ASITO” S.A.

Consiliul de Administrație a reperfectat licențele:

– Societății pe Acțiuni „MOLDASIG” seria CNPF nr. 000707, eliberată la 01 noiembrie 2008 pe termen nelimitat pentru dreptul de a desfășura activitate în domeniul asigurărilor (asigurări generale), prin substituirea anexei la licență cu includerea următoarei adrese de desfășurare a activității licențiate: r-nul Florești, s. Sănătăuța.

– Societății de Asigurări-Reasigurări „MOLDCAR-GO” S.A. seria CNPF nr. 000687, eliberată la 30 mai 2011 pe termen nelimitat pentru dreptul de a desfășura activitate în domeniul asigurărilor (asigurări generale), prin substituirea anexei la licență cu includerea următoarei adrese de desfășurare a activității licențiate: mun. Chișinău, str. Calea Ieșilor, 5, of. 9.

Consiliul de Administrație a abrogat Ordonanța Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 27/1-O din 18.06.2013 „Cu privire la blocarea conturilor personale în registrul deținătorilor de valori mobiliare emise de Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” S.A.”

Examinând cererile și materialele prezentate, Consiliul de Administrație a autorizat reorganizarea Societății pe acțiuni „MOLDPRESA” (prin dezmembrare (separare) cu transmiterea unei părți din patrimoniul la societatea nou-creată „MOLDPRESA GRUP” S.R.L.

Familiarizându-se cu rezultatele controlului tematic privind respectarea legislației în domeniul asociațiilor de economii și împrumut de către A.E.Î. „MÎNDREȘTI”, Consiliul de Administrație a aprobat hotărârea prin care se atenționează directorul executiv al A.E.Î. „MÎNDREȘTI” asupra necesității respectării necondiționate a prevederilor actelor legislative și normative și se ia act de înlăturarea de către asociație a încălcărilor reflectate în actul de control.

Consiliul de Administrație a reperfectat licențele Asociațiilor de Economii și împrumut:

– „CIMIȘENI” seria CNPF nr. 000242, eliberată la 28 mai 2009 pentru desfășurarea activității asociațiilor de economii și împrumut, pe un termen nelimitat, prin substituirea anexei la licență cu extinderea teritorială a acțiunii licenței asupra unităților administrativ-teritoriale din imediata vecinătate: satul Bălăbănești, raionul Criuleni; satul Mereni, raionul Anenii Noi;

– „PLOPI” seria CNPF nr. 000123, eliberată la 05.03.2009 pentru desfășurarea activității asociațiilor de economii și împrumut, pe un termen nelimitat, prin substituirea anexei la licență cu: a) includerea persoanelor juridice în calitate de membri; b) extinderea teritorială a acțiunii licenței asupra unităților administrativ-teritoriale din imediata vecinătate: satul Talmaza, raionul Ștefan-Vodă; satul Popeasca, raionul Ștefan-Vodă; satul Ermoclia, raionul Ștefan-Vodă; satul Zolotievca, raionul Anenii Noi.

Totodată, Consiliul de Administrație, ca urmare a examinării cererii depuse, a decis retragerea licenței de categoria A pentru desfășurarea activității asociațiilor de economii și împrumut de către A.E.Î. „ALUATU MARI-OARA”, seria CNPF nr. 000241, eliberată la 24.04.2009.

Guvernul Moldovei va începe consultări active cu mediul de afaceri pe marginea acordului de comerț liber cu UE îndată după parafarea documentului la Vilnius

Declarația a fost făcută de premierul Iurie Leancă în cadrul Forumului oamenilor de afaceri organizat de Confederația Națională a Patronatelor din R.Moldova.

Premierul a spus că acest document care este parte a acordului de Asociere dintre RM și UE, este foarte voluminos și doar procedura de ratificare va dura mai bine de

3,5 ore, deoarece urmează să fie semnată fiecare filă. Leancă a accentuat că consultările documentului cu oamenii de afaceri vor avea două scopuri. „Întâi de toate, vrem să aducem la cunoștința lor conținutul documentului, posibilitățile care se deschid pentru business, obligațiunile părții moldovenești. În afară de asta, urmează să se

discute posibilitatea de creștere a competitivității producției moldovenești și asigurarea accesului la piața europeană”, a declarat premierul. Sursa citată a accentuat că realizarea în practică a acordului de comerț liber cu UE poate asigura țării noastre o creștere suplimentară a PIB-ului cu 4 la sută.

InfoMarket

ASIGURĂRILE ÎN ȘTIRI

Premieră pentru Moldova: Asigurarea de malpraxis pentru cadrele medicale

Compania de asigurări „Garanție” S.A. a lansat un produs nou – Asigurarea de malpraxis pentru cadrele medicale, farmaceutice și instituțiile sanitare.

Fiind o premieră pentru țara noastră, aceasta va oferi o acoperire mai bună a riscurilor în activitatea profesională și administrativă, în condițiile creșterii numărului de reclamații de malpraxis medical împotriva lucrătorilor și instituțiilor medicale.

„După ani buni de la adoptarea legislației privind exercitarea profesiei de medic și drepturilor pacientului, lucrătorii medicali și farmaceutici, precum și instituțiile medico-sanitare pot beneficia, în sfârșit, de o asigurare de malpraxis, la fel ca în multe alte țări. Am început cercetările în acest domeniu de la începutul acestui an, luând în calcul toate as-

pectele teoretice și practice privind malpraxisul medical, iar colaborarea cu experții naționali și internaționali ne-a permis să identificăm nevoile reale și să propunem soluția cea mai potrivită. Toate acestea, de rând cu experiența noastră în domeniul asigurărilor civile, ne avansează în poziția de a oferi comunității medicale din Republica Moldova un produs flexibil și de cea mai înaltă calitate”, a declarat Alexandru Zgardan, președintele Companiei de asigurări „Garanție” într-un comunicat al instituției.

În acest context, este necesar de precizat că pentru personalul medical și farmaceutic costul poliței de asigurare este diferențiat, în funcție de specialitatea medicală, iar pentru instituțiile medico-sanitare – în funcție de categoria acesteia.

Conferința Națională de Bancassurance se va desfășura în data de 15 noiembrie la Chișinău

Anul 2013 marchează momentul implementării unor noi reglementări în domeniul bancar și de asigurări pentru piața din Republica Moldova, creând premisele favorabile dezvoltării produselor de asigurări bancare – bancassurance – și parteneriatelor avantajoase între toate părțile implicate.

În acest context, în data de 15 noiembrie, la Chișinău se va desfășura Conferința Națională de Bancassurance, unde vor fi analizate, inclusiv în baza practicii internaționale, modificările amintite, prezentând soluții concrete și studii de caz, în vederea identificării celui mai eficient model de bancassurance și privind implementarea eficientă a produselor.

Conferința reprezintă, de asemenea, un bun prilej pentru cunoașterea potențialului investițional al pieței de asigurări și bancare din Moldova, cât și un schimb eficient de experiență între piețele din regiune.

Evenimentul este organizat cu sprijinul și participarea

Comisiei Naționale a Pieței Financiare și a Băncii Naționale a Moldovei.

Printre vorbitorii la conferință se regăsesc: Artur GHERMAN, Președinte, Comisia Națională a Pieței Financiare, Emma TABĂRȚĂ, Vice Guvernator, Banca Națională a Moldovei, Mindaugas JUSIUS, Președinte al Consiliului de Administrație, SWEDBANK Life Insurance SE, Letonia, Vladimir NOVIKOV, Director General Adjunct, SBERBANK Strakhovanie, Rusia, Florina VIZINTEANU, Președinte Directorat, BCR Asigurări de Viață, România, Viorel VASILE, CEO, SAFETY Broker, Roumen GALABINOV, Director Regional, IUC Broker, Bulgaria și alții.

Participă lideri și specialiști ai companiilor de asigurări și ai băncilor comerciale, asociații profesionale de profil și experți internaționali, reprezentanți la cel mai înalt nivel ai BNM și CNPF și ai altor instituții implicate în domeniu, organizații de microfinanțare, presă de specialitate etc.

Mai multe informații despre eveniment, program, vorbitori și participare, sunt disponibile pe pagina oficială a evenimentului

<http://www.xprimm.md/bancassurance-md>

Telefonul de încredere

Telefonul de încredere a fost creat în scopul conlucrării mai eficiente cu societatea civilă în direcția prevenirii cauzelor de abuz în serviciu comise anterior sau în prezent de către angajații **Comisiei Naționale a Pieței Financiare**, precum și de către participanții profesioniști la piața valorilor mobiliare, la piața asigurărilor și sectorul plasamente colective și microfinanțare. Examinarea mesajelor și luarea măsurilor, în conformitate cu Legislația Republicii Moldova, sunt garantate.

Telefonul de încredere: (+373 22) 859-405. E-mail: info@cnpf.md

Aviz CNPF

Întru asigurarea respectării prevederilor art.6 din Legea nr.192-XIV din 12.11.1998 „Privind Comisia Națională a Pieței Financiare”, Comisia Națională a Pieței Financiare comunică rechizitele bancare pe care urmează să fie transferate taxele și plățile regulatorii de funcționare:

Cod fiscal 1007601001293; BC „Victoriabank” SA Filiala nr.11; Codul băncii VICBMD2X883; Cont bancar 2251311138

Sumarul tranzacțiilor bursiere din săptămâna trecută

Volumul bursier total în perioada 4-8 noiembrie 2013 a constituit 52,7 mil. lei. La Bursa de Valori a Moldovei au fost înregistrate 48 tranzacții cu valorile mobiliare a 10 emitenți.

Săptămâna trecută, pe piața interactivă a burselor au continuat să se tranzacționeze acțiunile „Victoriabank”. Au fost vândute 13,14% din acțiunile băncii la prețul de 15,95 lei. Volumul total al acestor tranzacții a constituit 52,4 mil. lei. Prețul de piață al acțiunilor „Moldova-Agroindbank” s-a micșorat de la 1040 până la 1000 lei. Cele mai tranzacționate au fost acțiunile companiei „Întreprinderea specializată de reparație a tehnicii din Fălești” – 28 tranzacții cu 1 leu per acțiune. Prețul acțiunilor societății din Chișinău „Viorica-Cosmetic” a crescut de 3 ori, în comparație cu anul 2012 și a constituit 30 lei.

În cadrul licitațiilor cu strigare au fost vândute ca pachete unice acțiunile a 2 emitenți în sumă de 9,4 mii lei.

Bursa de Valori a Moldovei prestează servicii de consulting în domeniul activității licențiate (bursiere).

Informații la telefonul: 022 27-76-36.

Bursa de Valori a Moldovei

www.moldse.md

Stimate acționar al BC „Moldindconbank” S.A.

Vă aducem la cunoștință că, în conformitate cu hotărârea Consiliului Băncii din 25.10.2013 (proces-verbal nr. 10), la 05 decembrie 2013, ora 11-00, în oficiul Băncii centrale se va desfășura Adunarea generală extraordinară prin corespondență a acționarilor BC „Moldindconbank” S.A.

ORDINEA DE ZI:

1. Alegerea Comisiei de numărare a voturilor a Adunării generale extraordinare a acționarilor.
2. Alegerea președintelui și secretarului Adunării generale extraordinare a acționarilor.
3. Cu privire la aprobarea modificărilor și completărilor al Statutul BC „Moldindconbank” S.A.

INFORMAȚII SUPLIMENTARE:

– Lista acționarilor cu dreptul de participare la adunare este întocmită la data de 04.11.2013.

– Exercitarea dreptului de vot se desfășoară prin completarea buletinului de vot expediat fiecărui acționar sau reprezentantului legal al acestuia, sau deținătorului nominal de acțiuni.

– Buletinul de vot urmează să fie semnat de către acționar sau de reprezentant legal al acestuia și autentificat de notar sau de administrația organizației de la locul de muncă, de studii sau de trai al acționarului, iar pentru pensionarii – de organul de asistență socială la locul de trai.

– Buletinul de vot urmează să fie expediat pînă la 05.12.2013, pe adresa:

mun. Chișinău, str. Armenească, 38, bir. 418.

– Acționarii pot lua cunoștință de materialele ce vizează ordinea de zi a adunării, începînd cu 25.11.2013, între orele 10.00 – 16.00, în sediul Băncii din str. Armenească, 38, bir. 418.

Președinte al Comitetului de conducere Svetlana Banari

CAPITAL Market

Publicație bilingvă a CNPF

INDICE DE ABONAMENT:

Moldpresă: 67770

Poșta Moldovei: PM21700

EDITOR: CAPITAL MARKET Î.S.

Nr. de înregistrare:

1003600114204, 27 octombrie 2003

FONDATOR: COMISIA NAȚIONALĂ

A PIEȚEI FINANCIARE

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Președinte: Iurie FILIP,

Elena VASILACHE, Eugeniu VIȚU,

Zoia TULBURE, Nadejda FILIP.

REDACTOR-ȘEF:

Ghenadie TUDOREANU

Tel.: /373 22/ 229-445

REDACTOR-ȘEF ADJUNCT:

Tatiana SOLONARI

Tel.: /373 22/ 229-335

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor

anuale: capital@market.md, ziarulcom@gmail.com

TEL.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58

FAX: /373 22/ 22-05-03

ADRESA REDACȚIEI:

Str. Vasile Alecsandri, 115

(Colț cu bd. Ștefan cel Mare)

CONT BANCAR: 225139437,

c/f 1003600114204,

BC „Eximbank - Gruppo Veneto Banca”, SA.,

fil.11, Chișinău, BIC EXMMMD22436

În ziar au fost utilizate știrile agenției

«Moldpres» și «InfoMarket»

Articolele marcate cu semnul ■ reprezintă publicitate.

Orice articol publicat în «Capital Market» reflectă punctul

de vedere al semnatarului, care nu neapărat coincide

cu cel al redacției. Republicarea textelor și imaginilor se

permite doar cu acordul scris al publicației.

Tipar: Tipografia PRAG 3

Eduard BALAN:

„Asociațiile de economii și împrumut trebuie să devină multifuncționale, astfel încât clienții să poată beneficia de mai multe servicii”

Interviu cu Eduard Balan, director executiv al Asociației Centrale de Economii și Împrumut „Uniunea Centrală”

– Domnule Eduard Balan, care sunt realizările “Uniunii Centrale” pe parcursul unui an de la lansarea ei oficială?

– Am început activitatea “Uniunii Centrale” cu 27 de membri, între timp numărul lor a crescut la 30. Totodată, am parcurs un proces complicat de licențiere și a fost aprobat Fondul de lichidități pe care se bazează activitatea oricărei asociații centrale, iar la 15 decembrie 2012 am lansat activitatea. Pe moment, Fondul de lichidități este creat prin contribuția celor 12 asociații de tip B și constituie 3 mil. 300 mii de lei.

În septembrie 2012, am înaintat un proiect către Church of Sweden, o fundație din Suedia care a finanțat procurarea echipamentelor și ne-a susținut în dezvoltarea unui program informațional unic pentru evidența contabilă a asociațiilor de economii și împrumut (AEI), de asemenea, am desfășurat cinci cursuri de instruire în decurs de doi ani.

Deoarece majoritatea asociațiilor depind de creditori, avem necesitatea să lucrăm cât mai eficient cu depunerile de economii pentru ca asociațiile să-și formeze propria sursă de capitalizare. Am insistat să ne fie asigurat și un seminar la care să discutăm detaliat acest subiect și să convingem directorii că cea mai ieftină sursă și cea mai lichidă sunt anume depunerile de economii. Un alt seminar s-a desfășurat pe tema analizei și evaluării afacerilor, la insistența asociațiilor după ce au survenit modificări în legislație.

În iulie curent, am semnat un contract prin care fundația Heks Moldova ne cofinanțează trei instruirii pentru membrii asociației centrale. Am organizat deja un seminar privind evidența contabilă la AEI, la care s-au discutat subiecte începând cu evidența primară până la prezentarea raportului financiar la CNPF și altul privind aspectele legale ale activității de bancassurance.

– De doi ani se discută despre necesitatea consolidării sistemului de asociații de economii și împrumut prin reorganizarea entităților. E vorba fie de fuziunea celor mici, fie de contopirea lor cu cele de tip B sau de fuziunea mai multor asociații de tip B. Câte asociații, membre ale “Uniunii Centrale”, au decis să se reorganizeze?

– Reorganizarea asociațiilor este, de fapt, un prim-pas spre crearea uniunilor de credit de tip clasic. Deocamdată, puțini directori de asociații percep sensul reorganizării. Este o problemă de mentalitate și este dificil să-i convingi că e mai bine să fuzioneze cu altă asociație, decât să activeze fără profit.

Doar o asociație și-a exprimat dorința de fuziune cu o altă asociație. Ne-am adresat la Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF) pentru consultații privind desfășurarea

procesului, însă nu era aprobat un plan de acțiuni, exista doar Regulamentul privind reorganizarea asociațiilor de economii și împrumut. Până la urmă, reorganizarea asociației respective nu a mai avut loc, din considerentul că acest proces nu a fost aprobat la adunarea generală.

Consider că asociațiile vor fi nevoite să se reorganizeze, dar procesul necesită timp, întrucât trebuie să li se mai explice administratorilor care este esența și avantajul acestor schimbări. CNPF a organizat deja câteva seminare la care s-au discutat aspectele reorganizării. Totodată, la cererea noastră, s-a făcut instruirea administratorilor privind crearea filialelor, fiindcă se modificase legislația, însă nu era definitivat mecanismul și nici nu exista un model de regulament intern privind funcționarea filialelor. Asociațiile care dispun de filiale au preluat regulamentul intern de la băncile comerciale și l-au adaptat la propriile necesități, întrucât CNPF nu a făcut nici o recomandare despre modul cum trebuie să activeze acestea. Deocamdată, avem două asociații de tip B care au deschis filiale: Microcredit AEI și Microîmprumut AEI.

– Care asociații ar avea nevoie să fie reorganizate și de ce a apărut, în general, această necesitate?

– Asociațiile de tip A care nu dispun de o bună capitalizare, căci ele nu au voie să atragă depuneri. Acestea ar avea două opțiuni: fie să se asocieze cu o asociație de tip B,

fie să-și mărească portofoliul astfel încât să ajungă la nivelul necesar pentru a obține licența de categoria B. Cred că a doua opțiune este pe măsura unui număr limitat de asociații de tip B. În plus, situația demografică a țării este catastrofală și unele asociații pierd din membrii lor. În situația respectivă, nu au de ales.

– Din iunie curent, toate asociațiile s-au conformat prevederilor CNPF și au inclus în statut un nou tip de activitate – intermedierea în asigurări sau bancassurance. Administratorii de asociații sunt dispuși să presteze astfel de servicii?

– Unii nu prea sunt optimiști, pe motiv că în unele localități activează agenți de asigurări. Însă avem și directori care au zis că le este interesant să încerce un domeniu nou. Directorii AEI nu au experiență în acest domeniu și au nevoie de instruire, să vadă cum se face acest lucru la nivel practic.

Este greu de făcut acum o estimare, câte asociații vor face intermediere în asigurări, dar cu siguranță, lucrurile se vor mișca din loc. Companiile de asigurări mizează pe cele mai solicitate tipuri de polițe, cum ar fi RCA sau Carte Verde.

În unele asociații de economii și împrumut se face asigurarea financiară a împrumutului în caz de deces al debitorului. Spre exemplu, cinci asociații din raionul Criuleni deja practică acest tip de asigurare. În cazul în care clientul care a beneficiat de împrumut decedează în

timp ce nu a expirat scadența și nu este vorba de o boală cronică, compania de asigurare rambursează integral împrumutul.

– Cât de rezonabil este ca asociațiile să presteze servicii de asigurări? Cât de pregătite sunt ele și cine va fi avantajat de o astfel de conlucrare?

– Asociațiile de economii și împrumut trebuie să devină multifuncționale, să ofere mai multe servicii – să semneze contracte de împrumut sau asigurări, să transfere bani etc. și să atragă clienții printr-o servitudine calitativă. Activitatea de intermediere în asigurări este un pas spre atingerea acestui scop, iar efectul cel mai bun este menținerea clienților. Dacă un client nu a beneficiat de un împrumut la asociație, dar a venit și a făcut o asigurare, el va afla oricum despre oferta de creditare. Cred că la prima etapă, bancassurance dă mai curând stabilitate asociațiilor decât profit, deși dacă o asociație va reuși să înregistreze anual o mie de persoane asigurate, atunci profitul ei va fi unul consistent. Această performanță însă nu se obține într-un an sau doi. Companiile de asigurări oferă comisioane cuprinse între 15-30%. Pentru comparație, marja medie a AEI care oferă împrumuturi este de 20-25%. Deci, AEI are o marjă de profit de pe urma asigurărilor identică cu cea de la activitatea de împrumut. Rămâne doar ca asociațiile să-și câștige clienții. În plus, asociațiile pentru activitatea în asigurări au anumite costuri operaționale, care se limitează numai la contractul de asigurare a răspunderii profesionale care are taxa obligatorie între 4-6 mii de lei, în funcție de tipul asociației și cel al costurilor operaționale.

– Datele arată că la bănci depozitele în lei au scăzut în ultima perioadă. Care este situația în cazul depunerilor la AEI?

– Poate e paradox, dar în ultimele luni majoritatea asociațiilor care sunt membre ale ACEI, au acum supralichidități și nu au cui acorda împrumuturi. Câțiva directori mi-au spus că nu mai acceptă depuneri anume din această cauză.

– Dacă există supralichidități, ar fi logic să fie micșorate dobânzile la împrumuturi?

– După părerea mea, nu e necesar de făcut acest lucru. Micșorând dobânda la împrumut, piața nu se mărește – clienții care luau credite de la bănci, le iau și în continuare. Nu-i poți atrage, din motivul că băncile acordă credite la dobânda de 15%, iar asociațiile – 20-25%. Asociația ar trebui să micșoreze dobânda, astfel încât să fie mai mică decât la bancă. Dar cum s-o micșoreze, dacă ea se creditează cu 14-17%? E posibil ca clienții de la asociații să ia împrumuturi mai mari, ca dobânda să fie mai mică, dar chiar și în acest caz, situația nu se va schimba foarte mult.

– În acest caz, cum se va dezvolta sistemul de asociații de economii și împrumut pe viitor? Pe ce s-ar baza o eventuală creștere?

– În toată lumea, dobânzile pe care le utilizează astfel de sisteme sunt mai mari decât cele din sistemul bancar. Rămâne ca asociațiile să se axeze pe altceva decât dobânda. Or, un client, când alege instituția financiară, nu alege dobânda sau costul total al creditului, ci reputația instituției, modul de servitudine etc. Asociațiile pot câștiga prin rapiditatea acordării împrumuturilor.

– Ați remarcat că aveți un soft unic ajustat la specificul în contabilitatea asociațiilor. Ce posibilități oferă acesta?

– O parte dintre asociațiile noastre foloseau programul IC ce nu permitea multe operațiuni pe care le folosesc asociațiile. Am decis că e cazul să avem propriul program, adaptat la necesitățile asociațiilor. Am contractat o firmă românească care ne-a elaborat un soft. Consiliul de administrație al “Uniunii Centrale” a aprobat un buget de 15 mii de euro pentru procurarea, întreținerea și promovarea softului la asociațiile-membre. Church of Sweden oferă alte 14 mii de euro pentru adaptarea softului la eventualele modificări de contabilitate, mai ales că în următorii trei ani este prevăzută schimbarea modelului de contabilitate pentru AEI.

Asociațiile au participat și ele cu o cotă unică la procurarea softului și importul datelor. Fiecare asociație achită în total 30 mii de lei și noi îi asistăm de la importul de date până la generarea primului raport financiar. Această taxă va rămâne neschimbată pentru toate asociațiile care vor dori să procure softul. Știu că aceeași firmă românească vinde softul pentru instituțiile financiare nebankare cu 5 mii de euro pentru fiecare.

– Experții spun că asociațiile de economii și împrumut pierd în fața altor instituții financiare printr-o capitalizare mult mai slabă.

– Nu e o problemă atât de mare, de fapt, deoarece asociațiile care sunt membre ale “Uniunii Centrale” au un capital propriu de 16 640 mil. de lei și din totalul de active de 66 888 mil. de lei, la un calcul, observăm că suficiența capitalului este de 25%. Potrivit cerințelor CNPF, minimul stabilit pentru suficiența de capital în sistemul AEI este de 10%. Deci, este un nivel de capitalizare foarte bun.

Unele asociații, și chiar unii creditori consideră că un capital propriu cât mai mare este un indiciu de profitabilitate înaltă, ceea ce este greșit. Experiența financiară mondială arată că capitalul propriu trebuie să asigure credibilitatea creditorilor care acordă împrumuturi și să asigure stabilitatea, dar nu este sursa principală de profit.

Lilia PLATON

Merită să investim în valorile mobiliare?

Debutul pe piața bursei răspunde așteptărilor investitorilor.

Investitorii pot obține un profit deosebit cumpărând acțiuni din oferta publică și vânzându-le în prima zi de cotare, potrivit rezultatelor seminarului "Sprijinirea și îmbunătățirea pieței financiare din Republica Moldova", care a avut loc săptămâna trecută la Comisia Națională a Pieței Financiare.

Debutul la bursă constituie finalul unui proces îndelungat legat de pregătirea și desfășurarea ofertei publice, dar și un proces care implică angajarea emitentului și a multor alte entități participante în diversele faze ale proiectului.

DIN CE CAUZĂ SOCIETĂȚILE OFERĂ ACȚIUNI ÎN OFERTE PUBLICE?

"Consiliul de administrație al societății aprobă strategia de dezvoltare pentru următorii ani. Realizarea programului de investiții necesită alocații financiare însemnate. Directorul financiar este obligat să prezinte posibilitățile de căutare a capitalului. Consiliul de administrație a hotărât să prezinte consiliului de supraveghere propunerea privind căutarea capitalului prin ofertă publică", a declarat Marcin Shonk, reprezentantul autorității de supraveghere financiară din Polonia.

Consiliul de supraveghere este organul de control al activității emitentului, care supraveghează funcționarea curentă a societății. Iar piața secundară – dacă este o piață lichidă, – oferă o evaluare obiectivă a acțiunilor. În timp ce acționarii văd valoarea reală a acțiunilor posedate.

ÎMBUNĂȚĂȚIREA IMAGINII FIRMEI ȘI CREȘTEREA CREDIBILITĂȚII

"Comisia de Supraveghere Financiară din Polonia exercită supravegherea sectorului bancar, a pieței de capital, sectorului de asigurări, sistemului de pensii, supravegherea instituțiilor de plată și a agențiilor care prestează servicii de plată, asupra instituțiilor emitente de monedă electronică și asupra sectorului de bănci cooperatiste", afirmă Marcin Shonk.

Acesta a mai spus că obiectivul supravegherii pieței financiare este asigurarea funcționării corespunzătoare a acestei piețe, stabilitatea ei, securitatea și transparența, încrederea în piața financiară, precum și protejarea intereselor participanților la această piață.

Oferta adresată unui număr de persoane mai mic de 150 constituie o ofertă privată. Și nu este necesară întocmirea, aprobarea și publicarea unui prospect de emisie. În virtutea Legii cu privire la oferta publică, o parte din oferte este scutită de obligația întocmirii prospectului.

PROSPECTUL DE EMISIE TREBUIE SĂ CONTINĂ INFORMAȚII VERIDICE

"Prospectul de emisie trebuie să conțină informații veridice, corecte și complete, adecvate tipului de emitent și valorilor mobiliare care urmează să constituie obiectul ofertei publice sau admiterii la tranzacționare pe piața reglementată, esențiale pentru evaluarea situației economice, financiare și patrimoniale, cât și a perspectivelor de dezvoltare a emitentului și entității de asigurare a creanțelor rezultate din valorile mobiliare (compania de asigurări), precum și privind drepturile și obligațiile legate de aceste valori mobiliare", a explicat Marius Postani, reprezentantul supravegherii financiare din Polonia.

Informațiile cuprinse în prospectul de emisie trebuie formulate pe înțelesul investitorilor, astfel încât aceștia să poată evalua situația entităților. Este necesară indicarea tuturor persoanelor responsabile pentru informațiile prezentate în documentul de înregistrare sau, dacă e cazul, pentru anumite părți concrete.

În cazul persoanelor fizice, printre care membrii organelor administrative, de management și supraveghere ale emitentului, trebuie menționate numele și prenumele persoanei și funcția ocupată; în cazul persoanelor juridice, se vor indica firma și sediul ei.

"E importantă de asemenea descrierea și factorii de bază care caracterizează principalele segmente ale activității, precum și tipul activității operaționale desfășurate de emitent cu indicarea principalelor categorii de produse vândute și prestații efectuate pentru fiecare an financiar care acoperă informațiile financiare istorice. E necesară indicarea tuturor produselor semnificative noi sau a serviciilor care au fost introduse, precum și a măsurii în care informațiile cu privire la pregătirea produselor noi au fost puse la dispoziția publicului, prezentarea etapei de lucru asupra acestor proiecte", a specificat Postani.

În opinia lui Postani, e necesară indicarea tuturor produselor semnificative noi sau a serviciilor care au fost introduse, precum și a măsurii în care informațiile cu privire la pregătirea produselor noi au fost puse la dispoziția publicului, prezentarea etapei de lucru asupra acestor proiecte. Dar este obligatorie și descrierea situației financiare a emitentului, a evoluției situației financiare și a rezultatelor activității operaționale pentru fiecare an și perioade intermediare pentru care se cer informații financiare istorice, inclusiv prezentarea cauzelor principalelor modificări ale informațiilor financiare în exercițiile financiare anuale, în măsura necesară pentru înțelegerea și evaluarea activității emitentului ca un întreg. Se cer și informații privind resursele de capital ale emitentului (pe termen scurt și lung).

Pe de altă parte, Postani a menționat: "Este nevoie de explicarea surselor și sumelor și descrierea fluxurilor de mijloace bănești ale emitentului. Se cer informații privind orice restricție privind utilizarea resurselor de capital care a avut sau ar putea avea, în mod direct sau indirect, un impact semnificativ asupra activității operaționale a emitentului".

De asemenea, emitentul este obligat să prezinte cele mai semnificative tendințe recente privind producția, vânzările și stocurile, precum și costurile și prețurile de vânzare în perioada de la sfârșitul ultimului an financiar și până la data documentului de înregistrare. Dar și informații privind orice tendință cunoscută, elemente incerte, cerințe, angajamente sau evenimente care ar putea, cu mare probabilitate, să exercite un efect semnificativ asupra perspectivelor emitentului, cel puțin până la sfârșitul exercițiului financiar curent.

"În cazul în care emitentul știe că veniturile prevăzute nu vor fi suficiente pentru finanțarea tuturor obiectivelor propuse, trebuie să se indice suma și alte surse de fonduri necesare. E necesară indicarea dacă valorile mobiliare oferite fac sau vor face obiectul unei cereri de autorizare de intro-

ducere pe piață și distribuirea lor pe piața reglementată sau pe piețe echivalente, împreună cu menționarea acestor piețe", a mai adăugat Postani.

EMITENTUL SAU VÂNZĂTORUL ESTE OBLIGAT SĂ FACĂ PUBLIC PROSPECTUL DE EMISIE

Imediat după aprobarea prospectului de emisie, emitentul sau vânzătorul îl va pune la dispoziția opiniei publice. Totodată, emitentul sau vânzătorul este obligat să facă public prospectul de emisie într-un termen care să permită investitorilor studierea lui, nu mai târziu de începutul subscripției sau vânzării valorilor mobiliare specificate în acesta.

În cazul primei oferte publice de acțiuni care urmează să fie admise la tranzacționare pe piața reglementată, dacă asemenea acțiuni ale acestui emitent nu sunt încă admise pentru tranzacționare pe piața reglementată, prospectul de emisie trebuie adus la cunoștința publică cel târziu cu 6 zile lucrătoare înainte de data încheierii subscripției sau vânzării.

Cel târziu în ziua de lucru premergătoare aducerii prospectului de emisie la cunoștință publică, emitentul sau vânzătorul transmite Comisiei o informație privind forma și termenul prezentării lui împreună cu linkurile pentru paginile de internet pe care va fi afișat prospectul de emisie.

În concluzie, reprezentanții Poloniei au spus că toate informațiile referitoare la oferta publică, subscripția sau vânzările realizate pe baza acestei oferte sau referitoare la admiterea pentru tranzacționare pe piața reglementată, publicate liber și în forma aleasă de emitent sau vânzător, nu pot sta în contradicție cu conținutul informațiilor incluse în prospectul de emisie.

În cazul în care emitentul sau vânzătorul nu îndeplinește sau îndeplinește în mod necorespunzător obligațiile privind termenul, locul și modul de publicare a prospectului de emisie, Comisia poate decide privind excluderea pe timp limitat sau nelimitat a valorilor mobiliare din tranzacționare pe piața reglementată sau poate impune, luând în considerare, în special, situația financiară a entității, o amendă în valoare maximă de 1 000 000 zloti, sau poate aplica ambele sancțiuni în același timp.

Emitentul și vânzătorul sunt obligați să transmită imediat Comisiei la cel mult 2 zile lucrătoare după data evenimentului sau obținerea unei informații despre acesta, sub forma unei anexe la prospectul de emisie, împreună cu cererea de aprobare a acestuia, o informație privind erorile grave sau inexactitățile cuprinse în prospectul de emisie sau alte elemente însemnate care pot avea influență în procesul de evaluare a valorii mobiliare, care au apărut din ziua aprobării prospectului de emisie sau despre care emitentul sau vânzătorul a aflat după aprobarea lui și până la data expirării valabilității prospectului de emisie.

Florin LEVĂNȚICĂ

Subtextul comisionului la creditele ipotecare în Moldova

În cadrul revizuirii anterioare am comparat ratele dobânzilor la produsele ipotecare pe care băncile le oferă clienților lor. Această cifră este esențială atunci când optezi pentru o instituție financiară, dar trebuie înțeles faptul că există diferite comisioane care afectează în mod semnificativ valoarea finală lunară a plăților. Anume aceste comisioane au fost analizate și comparate de portalul informațional-analitic "Ipoteka.MD".

Să pornim de la taxele pentru eliberarea creditului. Această taxă o percep toate băncile, motivând că banca suportă cheltuieli analizând cererea clienților pentru creditare.

Curios este că în marea majoritate a cazurilor aceste cheltuieli se exprimă în procente la suma creditului.

Astfel, "Mobiasbanca" a stabilit mărimea comisionului de 1% din suma creditului. Dacă suma creditului este de 200 mii lei, atunci la mână clientul va primi 198 mii.

La "Unibank" acest comision este, la fel, de 1%, însă banca asigură că analiza cererilor de la client nu costă nimic.

Iar la "Eximbanc" pentru analiza cererii de creditare se percepe o plată de 300 lei și, cu toate acestea, în calculatorul ipotecar această instituție financiară, la fel, include taxa administrativă în mărime de 1% din suma acordată.

La cea mai mare bancă a Moldovei – MAIB, taxa administrativă este de 100 lei și deja acceptata pentru noi taxă de 1% la eliberarea creditului.

"FinComBank" oferă o reducere de 50% din comision la eliberarea creditului care constituie 1% din sumă. Comisionul pentru examinarea cererii de creditare constituie 100 lei; în cazul în care sunteți conectat la sistemul bancar de deservire FinComPay – 50 lei.

La "Victoriabank", la fel, este un comision de 1% la acordarea creditului.

Dacă cu achitarea anterioară vă este mai mult sau mai puțin clară situația și este destul de transparentă, atunci costul deservirii creditului este un criteriu stringent în alegerea ofertelor bancare.

Majoritatea băncilor, pe lângă includerea procentelor la ratele indicate în publicitate, mai includ în credit și plata pentru deservirea creditului. Cineva face acest lucru lunar, iar altcineva o dată pe an. În pofida faptului că este vorba de cifre exprimate în zecimi de procent, fiți vigilenți, deoarece acest efect cumulativ al ratelor constituie deja procente întregi care ajung să fie un adaos la plata de bază a ratelor procentuale.

În această practică nu este nimic contra legii, ba chiar și băncile acest lucru nu-l ascund și indică aceste obligațiuni în contract. Pur și simplu, nu toată lumea citește toate punctele contractuale. Puțini sunt cei care calculează mărimea sumelor spre achitare, mulțumindu-se cu suma lunară spre achitare.

De notat că "Mobiasbanca", lunar, percepe 0,1% din restul creditului. La fel procedează și "Eximbanc".

"FinComBank" nu destăinuie mărimea comisioanelor, ci doar prezintă informații pe pagina web care asigură că toate comisioanele sunt transparente.

Iar "Unibank" a preîntâmpinat despre mărimea de 0,2% lunar la suma rămasă. Înmulțite la 12 luni, constituie un adaos simțitor la rata procentuală standard a creditului ipotecar.

La MAIB rata acestui comision este de 10 ori mai mică – 0,02%. Acesta există, însă echivalentul bănesc este mult mai atractiv.

"Victoriabank" nu percepe taxă lunară pentru deservire din simplul motiv că face acest lucru o dată pe an – în mărime de 0,5% din rată.

Anume din aceste considerente, când alegeți banca, nu vă axați atenția numai la o cifră. Marketologi înalt calificăți fac tot posibilul ca clientul să memoreze anume această cifră și nu alta. Citiți cu atenție ofertele, inclusiv textul de sub steluță. Și calculați anume Dvs., pentru că dacă nu o faceți Dvs. o face altcineva. Și fiți siguri, nu în favoarea Dvs.

Pentru a percepe diferența vom aduce un exemplu:

Creditul – 200 mii lei cu 10% anual, 10 ani.

La 0,1% lunar, la restul sumei creditului – rata procentuală efectivă este de 12,1% anual.

La 0,2% lunar, la restul sumei creditului – rata procentuală efectivă este de 13,4% anual.

Oleg KOSIH

Fondul de Economii și Investiții pentru Migranți va contribui la valorificarea eficientă a remitențelor

În ultimii ani, statisticile arată o creștere constantă a remitențelor transferate în R. Moldova de către moldovenii care lucrează peste hotare. Potrivit unui studiu realizat de NEXUS Moldova/CIVIS, o platformă de servicii ce oferă informații pentru și despre moldovenii de peste hotare, economiile migranților de anul trecut au crescut de aproape două ori în comparație cu remitențele, ajungând la circa 1,6 miliarde euro. În aceste condiții, autoritățile și-au propus să valorifice eficient aceste resurse, venind cu mai multe idei de instrumente financiare. Deși activează de un an, Biroul pentru Relații cu Diaspora (BRD) a venit cu mai multe idei în acest sens. Am discutat despre aceste proiecte cu Dorin Toma, consultant principal, sectorul investiții.

Potrivit unui studiu al Centrului analitic Expert-Grup, deși majoritatea banilor transferați de emigranții moldoveni sunt utilizați pentru consum, aceștia au contribuit în mod indirect și la procesele investiționale din țară. Astfel, creșterea pronunțată a influxurilor de remitențe, începând cu anul 2000, a corelat în mod vizibil cu o evoluție pe măsură a stocului de depozite la termen deschise de persoanele fizice. La rândul lor, acestea au impulsat și activitatea de creditare, având în vedere faptul că depozitele constituie principala sursă pentru activitatea băncilor din Republica Moldova. Deși remitențele au facilitat în mod esențial accesul populației la serviciile financiar-bancare, există încă un vast potențial neexplorat în ceea ce ține de familiarizarea populației cu serviciile date. Rata brută de economisire raportată la PIB este una din cele mai mici din Europa Centrală și de Est. Nivelul insuficient de „bancarizare” a economiilor populației este confirmat și de un sondaj (CBS-AXA, 2010) conform căruia circa 67% din gospodăriile recepționare de remitențe preferă să păstreze banii acasă.

INSTRUMENTE FINANCIARE PENTRU DIASPORĂ

Astfel, BRD a prezentat recent ideea unui Fond de Economii și Investiții pentru Migranți, consultat cu Grupul de Excelență Economică. Întâi de toate, va fi realizat un studiu de fezabilitate. Apoi, în baza lui vor fi create mecanisme concrete și instrumente financiare pentru diasporă, astfel încât moldovenii de peste hotare să își plaseze economiile cu profit și fără riscuri, în cadrul unei instituții financiare cu renume mondial, să poată beneficia de servicii financiare personalizate, adică de pensie privată și asigurări. Avantajul acestui fond ar fi reducerea comisionului pentru utilizarea acestor servicii.

“Încă de la începutul activității Biroului ne-am propus să implicăm activ moldovenii de peste hotare în participarea financiară la procesul de dezvoltare durabilă a RM și să le facilităm întoarcerea acasă. Guvernul RM are multe proiecte axate pe remitențele trimise acasă. Dar noi ne propunem altceva pentru că 60% din acestea sunt utilizate pentru consum. Anul trecut (2012) economiile au însumat 1,6 miliarde euro, aproape dublu față de 2011. Acestea trebuie valorificate, mai ales că o parte din ele sunt depozitate în băncile europene. Fondul Economic de Investiții al Diasporei prevede ca moldovenii de peste hotare să își plaseze economiile cu profit și fără

riscuri, în cadrul unei instituții financiare cu renume mondial, să poată beneficia de servicii financiare personalizate, adică de pensie privată și asigurări. Partenerul principal pe care l-am identificat este fie fondul de economii și pensii europene, fie o bancă europeană”, a explicat Dorin Toma.

Scopul fondului este de a oferi servicii migranților, cum ar fi micropensiile private, asigurare. Sunt multe cazuri în care cetățenii moldoveni, când revin în țară, nu beneficiază de pensie nici în RM, nici în țara în care au lucrat, preferând să facă economii. Astfel, depunerea acestor bani într-un fond de pensii ar presupune că la reîntoarcere, pe lângă banii depozitați, vor beneficia și de o pensie privată pentru o anumită perioadă, depășind astfel unele bariere diplomatice. În același timp, banii depozitați peste hotare în cadrul acestui fond, pot fi investiți în RM, în funcție de capacitatea de absorbție și de gestionare a acestor fonduri. Un motiv pentru care această idee este viabilă ar fi siguranța și credibilitatea oferită de instituțiile financiare europene, servicii competitive pe piața europeană. În acest sens, Biroul își propune să ofere o rețea de distribuție pentru ca migranților să le fie cât mai ușor să depună acești bani. Însă nu Biroul pentru Relații cu Diaspora se va ocupa nemijlocit de implementarea acestei idei.

Deocamdată, Biroul va elabora un studiu de fezabilitate, care va demara în 2014. În prezent, responsabilii din cadrul BRD sunt la etapa de tratative cu potențialii parteneri, cum ar fi Banca Mondială, Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC) și/sau Agenția Suedeză pentru Cooperare și Dezvoltare Internațională (SIDA) și Ambasada Suediei.

Desigur, de aceste instrumente financiare vor putea beneficia moldovenii care se conformează regulilor europene, inclusiv având permisiunea de a deschide un cont bancar. Astfel, aceștia vor putea să depoziteze banii în țara în care lucrează. Se estimează că moldovenii dețin în prezent în băncile europene circa 7-8 miliarde euro, sumă mult mai mare decât remitențele ce intră în RM.

“Chiar dacă am reuși să atragem în primul an al proiectului doar 5% din această sumă, oricum vorbim despre aproximativ 400 mil. euro, e o sumă importantă care depășește investițiile străine directe, iar dacă RM va reuși să gestioneze eficient aceste fonduri și să le includă în economia reală, atunci vor putea acoperi mai multe activități”, explică Dorin Toma.

MOLDOVENII DE PESTE HOTARE ADUC INVESTITORI STRĂINI ÎN ȚARĂ

Tot la capitolul investiții, la 29 septembrie 2013, BRD a organizat un prim Forum Investițional moldo-italian “Oportunități de investiții în Republica Moldova”, în prezența prim-ministrului Iurie Leancă, la care au participat 100 de reprezentanți ai companiilor mari din regiunea Veneto, oficiali ai Guvernului de la Roma, membri ai asociațiilor diasporei moldovenești, Echipa de Atragere a Investițiilor a prim-ministrului Republicii Moldova și șeful BRD.

Pentru o colaborare mai productivă cu diaspora, BRD va organiza Diaspora Business Forum unde vor participa moldovenii care și-au deschis afaceri peste hotare sau care dețin poziții înalte în companii străine în afara țării. La Forum se va discuta despre oportunități, recomandări și alte aspecte care i-ar determina pe oamenii de afaceri moldoveni de peste hotare să revină acasă sau să contribuie la dezvoltarea unor afaceri în țară. Ei vor fi informați despre oportunitățile de a investi în anumite obiective financiare. În acest context, BRD va elabora curând un ghid care va fi distribuit în diasporă.

DE LA SERVICIILE BANCARE IEFTINE, LA O PLATFORMĂ DE CROWDFUNDING

La capitolul serviciilor bancare și financiare pentru migranți și membrii diasporei, sunt în prag de implementare două inițiative. Astfel, două bănci din țară s-au arătat receptive pentru o colaborare în domeniul pensiilor private și altor produse, de la transferuri bănești la tarife mici, la conturi de economii, depozite și credite la rate avantajoase. Tot în acest context, BRD a venit cu suportul și asistența necesară pentru colaborarea Poștei Italiei și Poștei Moldovei, cu accent pe facilitarea și scăderea costurilor la transferurile bănești, destinate atât locuitorilor din Chișinău, cât și celor din zonele rurale. Totodată, există perspective de colaborare și cu alte state, printre care Turcia, Spania, Portugalia, Franța.

În scopul diversificării oportunităților pentru diasporă și pentru a-i încuraja pe migranți să participe la dezvoltarea localităților de baștină, BRD împreună cu Comisia Națională a Pieței Financiare, în parteneriat cu Congresul Autorităților Locale din Moldova și implicarea altor instituții de microfinanțare și-au propus dezvoltarea instrumentelor financiare prin emiterea de obligațiuni, la o rată atractivă, cu oferirea garanțiilor de rigoare.

Pentru a răspunde cât mai adecvat necesităților femeilor migrante, BRD împreună cu UN Women a elaborat un proiect pentru abilitarea socială și economică a femeilor migrante. Este primul proiect care vine cu o abordare distinctă, reieșind din problemele și necesitățile acestui grup de persoane.

O altă idee ar fi crearea unei platforme de crowdfunding, existentă în SUA, Irlanda, Anglia, unde oamenii decid prin internet să finanțeze o afacere. Se anunță suma necesară, oamenii care sunt interesați investesc în acea afacere sau inovație, produs și primesc fie produsul final, dacă este vorba de un gadget, computer etc., fie un procent, fiind astfel o creditare directă fără intermediere bancară. E un proiect valabil atât pentru moldovenii din afară, cât și pentru cei din țară.

Iar din 2014, moldovenii care vor reveni în țară vor putea lansa afaceri în agricultură cu suportul granturilor acordate de Fondul Internațional pentru Dezvoltare Agricolă IFAD. Deocamdată, BRD a reușit acordarea unei cote-părți migranților reințorși în țară (50% pe anumite componente) din asistența pentru dezvoltarea afacerilor în agricultură.

Cristina MIRON

Au fost prezentate întreprinderile de stat supuse privatizării în toamna curentă

Ministerul Economiei, Agenția Proprietății Publice (APP) și Organizația pentru Atragerea Investițiilor și Promovarea Exporturilor (MIEPO) au organizat o masă rotundă cu genericul “Procese investiționale și de privatizare a întreprinderilor”, informează MOLDPRES.

În deschiderea evenimentului, Dumitru Godoroja, viceministru al Economiei, a menționat că scopul acestei mese rotunde rezidă în informarea și sporierea interesului investitorilor și al tuturor actorilor implicați în procesul de privatizare, precum și pentru asigurarea transparenței în domeniu.

Valeriu Triboi, director al Agenției Proprietății Publice, a subliniat că, în perioada noiembrie-decembrie, vor fi scoase la privatizare mai multe bunuri proprietate publică de stat. Astfel, în perioada 1 noiembrie – 12 decembrie, va avea loc un concurs investițional pentru privatizarea cinematografelor din orașele Glodeni, Telenești și Leova, scoase anterior la privatizare, dar nesolicitate. Suma totală a mijloacelor financiare, raportată la prețul inițial de vânzare, constituie 1 mil. 325 de mii de lei, iar volumul minim al investițiilor – 4 mil. 500 de mii de lei, acestea urmând să fie realizate în decursul a trei ani.

În aceeași perioadă, va avea loc și un concurs comercial pentru privatizarea acțiunilor statului din două societăți pe acțiuni și 21 de întreprinderi de stat (complexe patrimoniale unice), dintre care 17 bunuri vor fi expuse pentru prima dată, inclusiv: trei întreprinderi de reproducere a păsărilor, două – din domeniul poligrafic, două întreprinderi de proiectare etc. Patru întreprinderi de stat vor fi scoase la vânzare, cu condiția păstrării profilului de activitate, inclusiv ÎS “Combinatul Proligrafic din Chișinău” și ÎS Hotelul “Zarea” din municipiul Chișinău. Prețul total de pornire constituie circa 627 mil. de lei.

De asemenea, pe 28 noiembrie curent, va avea loc o licitație cu strigare pentru privatizarea a 19 bunuri – 4 construcții nefinalizate, 7 complexe de bunuri imobile, 6 întreprinderi de stat (complexe patrimoniale unice) și alte bunuri proprietate publică de stat, dintre care 12 sunt scoase la vânzare pentru prima dată. Prețul inițial de vânzare a bunurilor care vor fi scoase la licitație este de 99 mil. 726 de mii de lei.

În perioada 16-20 decembrie, prin intermediul Bursei de Valori, vor avea loc licitații cu strigare pentru vânzarea acțiunilor proprietate publică de stat din 39 de societăți pe acțiuni. În 17 societăți pe acțiuni, cota statului este mai mare de 51%, inclusiv: SA “Aeroport Handling” (100%) SA “Aeroport Catering” (100%), SA “Aemo-Beton” (100%), SA “Farmaco” (94,6%), SA “Floare-Carpet” (59,4%) etc. Suma totală a mijloacelor financiare, raportată la prețul inițial de vânzare, constituie 413 mil. 728 mii 214 lei.

Valeriu Triboi a mai precizat că, în total, prețul inițial de vânzare al bunurilor proprietate de stat propuse spre vânzare în noiembrie-decembrie 2013 se estimează la peste 1 mld. 144 mil. 422,8 mii de lei (peste 66 mil. de euro), notează MOLDPRES.

**Tranzacții cu valori mobiliare ale emitenților din Republica Moldova, pe piața bursieră
(Perioada 4-8 noiembrie 2013)**

Data tranzacției, ora	codul ISIN	Denumirea emitențului	Preț (lei)	Numărul de acțiuni (unități)	Volumul total al tranzacțiilor (lei)	Tipul tranzacției	Emisia	Pondere VM tranzacționate în total emisie (%)	Valoarea nominală, lei
04.11.13 14:31	MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	15,95	1000	15950,00	Vinzare Cumparare	25000091	0,00	10,00
04.11.13 14:31	MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	15,95	5000	79750,00	Vinzare Cumparare	25000091	0,02	10,00
04.11.13 14:31	MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	15,95	1225600	19548320,00	Vinzare Cumparare	25000091	4,90	10,00
04.11.13 14:31	MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	15,95	830525	13246873,75	Vinzare Cumparare	25000091	3,32	10,00
04.11.13 14:31	MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	15,95	1224000	19522800,00	Vinzare Cumparare	25000091	4,90	10,00
05.11.13 10:41	MD14EDIL1005	SA "EDILITATE"	10,00	237	2370,00	Licitatie cu strigare Pachet unic	519089	0,05	10,00
05.11.13 10:41	MD14EDIL1005	SA "EDILITATE"	10,00	588	5880,00	Licitatie cu strigare Pachet unic	519089	0,11	10,00
05.11.13 10:42	MD14EDIL1005	SA "EDILITATE"	10,00	56	560,00	Licitatie cu strigare Pachet unic	519089	0,01	10,00
05.11.13 14:31	MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	1000,00	70	70000,00	Vinzare Cumparare	1037634	0,01	200,00
05.11.13 14:31	MD14AMTR1009	SA "AUTOMOTOTRANS"	25,00	46	1150,00	Vinzare Cumparare	44850	0,10	15,00
05.11.13 14:31	MD14SPRE1003	SA "SPERANTA"	4,00	23868	95472,00	Vinzare Cumparare	95527	24,99	10,00
05.11.13 14:31	MD14VITM1005	SA "VIORICA-COSMETIC"	30,00	1731	51930,00	Vinzare Cumparare	1774987	0,10	11,00
06.11.13 14:31	MD14ISRT1005	SA "Intreprinderea specializata de reparatie a tehnicii din Falesti"	1,00	337	337,00	Vinzare Cumparare	214001	0,16	10,00
06.11.13 14:31	MD14ISRT1005	SA "Intreprinderea specializata de reparatie a tehnicii din Falesti"	1,00	486	486,00	Vinzare Cumparare	214001	0,23	10,00
06.11.13 14:31	MD14ISRT1005	SA "Intreprinderea specializata de reparatie a tehnicii din Falesti"	1,00	300	300,00	Vinzare Cumparare	214001	0,14	10,00
06.11.13 14:31	MD14ISRT1005	SA "Intreprinderea specializata de reparatie a tehnicii din Falesti"	1,00	387	387,00	Vinzare Cumparare	214001	0,18	10,00
06.11.13 14:31	MD14ISRT1005	SA "Intreprinderea specializata de reparatie a tehnicii din Falesti"	1,00	387	387,00	Vinzare Cumparare	214001	0,18	10,00
06.11.13 14:31	MD14ISRT1005	SA "Intreprinderea specializata de reparatie a tehnicii din Falesti"	1,00	902	902,00	Vinzare Cumparare	214001	0,42	10,00
06.11.13 14:31	MD14ISRT1005	SA "Intreprinderea specializata de reparatie a tehnicii din Falesti"	1,00	362	362,00	Vinzare Cumparare	214001	0,17	10,00
06.11.13 14:31	MD14ISRT1005	SA "Intreprinderea specializata de reparatie a tehnicii din Falesti"	1,00	810	810,00	Vinzare Cumparare	214001	0,38	10,00
06.11.13 14:31	MD14ISRT1005	SA "Intreprinderea specializata de reparatie a tehnicii din Falesti"	1,00	145	145,00	Vinzare Cumparare	214001	0,07	10,00
06.11.13 14:31	MD14ISRT1005	SA "Intreprinderea specializata de reparatie a tehnicii din Falesti"	1,00	212	212,00	Vinzare Cumparare	214001	0,10	10,00
06.11.13 14:31	MD14ISRT1005	SA "Intreprinderea specializata de reparatie a tehnicii din Falesti"	1,00	116	116,00	Vinzare Cumparare	214001	0,05	10,00
06.11.13 14:31	MD14ISRT1005	SA "Intreprinderea specializata de reparatie a tehnicii din Falesti"	1,00	387	387,00	Vinzare Cumparare	214001	0,18	10,00
06.11.13 14:31	MD14ISRT1005	SA "Intreprinderea specializata de reparatie a tehnicii din Falesti"	1,00	237	237,00	Vinzare Cumparare	214001	0,11	10,00
06.11.13 14:31	MD14ISRT1005	SA "Intreprinderea specializata de reparatie a tehnicii din Falesti"	1,00	325	325,00	Vinzare Cumparare	214001	0,15	10,00
06.11.13 14:31	MD14ISRT1005	SA "Intreprinderea specializata de reparatie a tehnicii din Falesti"	1,00	411	411,00	Vinzare Cumparare	214001	0,19	10,00
06.11.13 14:31	MD14ISRT1005	SA "Intreprinderea specializata de reparatie a tehnicii din Falesti"	1,00	648	648,00	Vinzare Cumparare	214001	0,30	10,00
06.11.13 14:31	MD14ISRT1005	SA "Intreprinderea specializata de reparatie a tehnicii din Falesti"	1,00	324	324,00	Vinzare Cumparare	214001	0,15	10,00
06.11.13 14:31	MD14ISRT1005	SA "Intreprinderea specializata de reparatie a tehnicii din Falesti"	1,00	412	412,00	Vinzare Cumparare	214001	0,19	10,00
06.11.13 14:31	MD14ISRT1005	SA "Intreprinderea specializata de reparatie a tehnicii din Falesti"	1,00	224	224,00	Vinzare Cumparare	214001	0,10	10,00
06.11.13 14:31	MD14ISRT1005	SA "Intreprinderea specializata de reparatie a tehnicii din Falesti"	1,00	287	287,00	Vinzare Cumparare	214001	0,13	10,00
06.11.13 14:31	MD14ISRT1005	SA "Intreprinderea specializata de reparatie a tehnicii din Falesti"	1,00	537	537,00	Vinzare Cumparare	214001	0,25	10,00
06.11.13 14:31	MD14ISRT1005	SA "Intreprinderea specializata de reparatie a tehnicii din Falesti"	1,00	299	299,00	Vinzare Cumparare	214001	0,14	10,00
06.11.13 14:31	MD14ISRT1005	SA "Intreprinderea specializata de reparatie a tehnicii din Falesti"	1,00	300	300,00	Vinzare Cumparare	214001	0,14	10,00
06.11.13 14:31	MD14ISRT1005	SA "Intreprinderea specializata de reparatie a tehnicii din Falesti"	1,00	1347	1347,00	Vinzare Cumparare	214001	0,63	10,00
06.11.13 14:31	MD14ISRT1005	SA "Intreprinderea specializata de reparatie a tehnicii din Falesti"	1,00	262	262,00	Vinzare Cumparare	214001	0,12	10,00
06.11.13 14:31	MD14ISRT1005	SA "Intreprinderea specializata de reparatie a tehnicii din Falesti"	1,00	139	139,00	Vinzare Cumparare	214001	0,06	10,00
06.11.13 14:31	MD14ISRT1005	SA "Intreprinderea specializata de reparatie a tehnicii din Falesti"	1,00	116	116,00	Vinzare Cumparare	214001	0,05	10,00
06.11.13 14:31	MD14ISRT1005	SA "Intreprinderea specializata de reparatie a tehnicii din Falesti"	1,00	363	363,00	Vinzare Cumparare	214001	0,17	10,00
08.11.13 12:37	MD14TRAS1003	SA "INTREPRINDEREA DE TRANSPORTURI AUTO nr.1"	10,00	63	630,00	Licitatie cu strigare Pachet unic	230680	0,03	17,00
08.11.13 14:31	MD14CMFT1001	SA"COMFORT"	2,00	387	774,00	Vinzare Cumparare	25550	1,51	10,00
08.11.13 14:31	MD14CMFT1001	SA"COMFORT"	2,00	498	996,00	Vinzare Cumparare	25550	1,95	10,00
08.11.13 14:31	MD14CMFT1001	SA"COMFORT"	2,00	287	574,00	Vinzare Cumparare	25550	1,12	10,00
08.11.13 14:31	MD14CMFT1001	SA"COMFORT"	2,00	524	1048,00	Vinzare Cumparare	25550	2,05	10,00
08.11.13 14:31	MD14MIBC1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	90,00	12	1080,00	Vinzare Cumparare	4967794	0,00	100,00
08.11.13 14:31	MD14MIBC1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	90,00	12	1080,00	Vinzare Cumparare	4967794	0,00	100,00
08.11.13 14:31	MD14MIBC1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	90,00	36	3240,00	Vinzare Cumparare	4967794	0,00	100,00
TOTAL				3325602	52661539,75				

**Statistica tranzacțiilor extrabursiere
pentru perioada 04.11.2013-08.11.2013
Tipul tranzacției: Vînzare-cumpărare**

Denumirea emitențului	Numarul inregistrării de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Pondere VM în capitalul social (%)
1. PISCICOL-NORD S.A., FLOREȘTI	MD14PIFL1000	5	3	515	1828	0,29
2. JLC-INVEST, MUN. CHIȘINĂU	MD14JLIN1008	-	12	7213	4031	0,01
3. FLOARE-CARPET, MUN. CHIȘINĂU	MD14CARP1005	10	1	2520	12600	0,04
4. DIRECȚIA LUCRĂRILOR SPECIALE DE CONSTRUCȚIE	MD14DLUR1004	10	1	276	828	0,4
Total			17	10524	19287	

Tipul tranzacției: Moștenire

Denumirea emitențului	Numarul inregistrării de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Pondere VM în capitalul social (%)
1. INTERPARES PRIM, MUN. CHIȘINĂU	MD14ASIP1008	1	1	539	539	0
2. DAAC Hermes grup, MUN. CHIȘINĂU	MD14MARS1000	1	5	1776	1776	0,72
3. DRUMURI-COMRAT S.A., COMRAT	MD14DROM1001	10	1	600	6000	0,72
4. JLC-INVEST, MUN. CHIȘINĂU	MD14JLIN1008	-	3	2098	1511	0
5. SERVIS S.A., ORHEI	MD14SRVS1009	10	1	33	330	0,07
6. VISMOS COMBINATUL DE VINURI SPUMANTE ȘI DE MARCĂ DIN CHIȘINĂU Î.M., CHIȘINĂU	MD14VISS1000	10	1	35	350	0
7. TRACOM UZINA DE TRACTOARE S.A., CHIȘINĂU	MD14TRAC1001	23	1	380	8740	0,02
Total			13	5461	19246	

Tipul tranzacției: Donație

Denumirea emitențului	Numarul inregistrării de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Pondere VM în capitalul social (%)
1. AUTOCOMERȚ-SERVICE, MUN. CHIȘINĂU	MD14CTEC1004	6	2	128251	769506	37,35
2. DAAC Hermes grup, MUN. CHIȘINĂU	MD14MARS1000	1	3	1920	1920	0
3. LEMNAR S.A., CHIȘINĂU	MD14LEMN1007	15	14	9432	84416	2,14
4. FABRICA DE CONSERVE FLOREȘTI, OR. FLOREȘTI	MD14LORI1007	2	1	2037	4074	1,15
Total			20	141640	859916	

Tipul tranzacției: aport la C.S.

Denumirea emitențului	Numarul inregistrării de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Pondere VM în capitalul social (%)
1. B.C. VICTORIABANK	MD14VCTB1004	10	1	1202420	22232746	4,81
Total			1	1202420	22232746	

**PLANUL DE NEGOCIERI
sesiunea bursieră din 13 Noiembrie 2013**

Nr. d/o	Nr. cererii de vînzare	Emitentul valorilor mobiliare	IDNO emitențului	Numărul înregistrării de stat al valorilor mobiliare, ISIN	Numărul valorilor mobiliare în pachet, unități	Prețul pentru o unitate, lei	Valoarea totală a pachetului, lei	% din volumul emisiei	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Data depunerii cererii	Data începerii licitației	Termenul de valabilitate al cererii
1	285	SA "AVICOLA - VADUL - LUI - VODA"	1003600079903	MD14AVAD1005	139 000	0,47	65 330,00	1,49	1,00	29.10.2013	04.11.2013	15.11.2013
2	286	SA "LAHNI"	1002611002702	MD14LAHN1003	2 271	3,34	7 585,14	0,18	10,00	29.10.2013	04.11.2013	15.11.2013
3	287	IM "CIUMAI" SA	1002600007950	MD14CIUA1009	1 398	35,86	50 132,28	0,82	100,00	29.10.2013	04.11.2013	15.11.2013
4	288	SA "FABRICA DE UNT DIN TARACLIA"	1003610000708	MD14DEUN1007	9 535	3,34	31 846,90	2,75	20,00	29.10.2013	04.11.2013	15.11.2013
5	289	SA "COMBINATUL DE VINURI DIN TARACLIA"	1003610001336	MD14COVI1002	36 224	9,56	346 301,44	2,23	10,00	29.10.2013	04.11.2013	15.11.2013
6	290	SA "TRANSSTROI"	1003610000731	MD14TRAN1008	1 226	4,77	5 848,02	0,99	10,00	29.10.2013	04.11.2013	15.11.2013
7	296	SA "FLOARE - CARPET"	1003600088549	MD14CARP1005	1 023 070	25,00	25 576 750,00	16,81	10,00	07.11.2013	18.11.2013	29.11.2013
8	297	SA "TUTUN-CTC"	1002600005141	MD14TCTC1007	438	20,00	8 760,00	0,01	20,00	12.11.2013	15.11.2013	21.11.2013

Oferte/cereri comerciale la BVM la data de 12.11.2013

Коммерческие предложения на ФБМ на 12.11.2013 г.

Cod ISIN	Denumirea emitentului	Cereri pentru cumpărare, un.	Prețul pentru unitate, lei	Oferte pentru vânzare, un.	Cod ISIN	Denumirea emitentului	Cereri pentru cumpărare, un.	Prețul pentru unitate, lei	Oferte pentru vânzare, un.
MD14AVAD1005	SA "AVICOLA - VADUL - LUI - VODA"	0,00	0,47	139000,00	MD14LUTE1001	SA "MULTEVIT"	0,00	0,21	21052,00
MD14IAHN1003	SA "IAHNI"	0,00	3,34	2271,00	MD14MAUR1006	SA "MAURITUS"	0,00	180,00	782,00
MD14CIUA1009	IM "CIUMAI" SA	0,00	35,86	1398,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	60,00	6529,00
MD14DEUN1007	SA "FABRICA DE UNT DIN TARACLIA"	0,00	3,34	9535,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	70,00	300,00
MD14COVI1002	SA "COMBINATUL DE VINURI DIN TARACLIA"	0,00	9,56	36224,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	95,00	28,00
MD14TRAN1008	SA "TRANSSTROI"	0,00	4,77	1226,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	100,00	126,00
MD14CARP1005	SA "FLOARE - CARPET"	0,00	25,00	1023070,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	115,00	4195,00
MD14TCTC1007	SA "TUTUN-CTC"	0,00	20,00	438,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	120,00	4535,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1000,00	173,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	124,00	1794,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1040,00	1280,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	124,99	335,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1044,00	479,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	125,00	800,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1045,00	200,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	130,00	924,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1045,15	53,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	138,00	683,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1045,18	266,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	150,00	1141,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1100,00	103,00	MD14MCAR1008	SA "MOLDCARTON"	0,00	10,00	190,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1185,00	322,00	MD14MEZO1000	SA "MEZON"	0,00	10,00	2000,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1200,00	781,00	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	90,00	298,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1210,00	5,00	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	94,00	300,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1225,00	55,00	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	95,00	406,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1300,00	615,00	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	100,00	22822,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1375,00	25,00	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	115,00	428,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1400,00	95,00	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	145,00	34,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1487,00	8,00	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	150,00	300,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1500,00	4,00	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	200,00	144,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1560,00	100,00	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	299,00	196,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1800,00	100,00	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	390,00	4247,00
MD14AGRN1003	SA "AGROMASINA"	0,00	9,00	5,00	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	20,00	89,00	0,00
MD14AGRN1003	SA "AGROMASINA"	0,00	10,00	144,00	MD14MIOA1005	SA "MIOARA"	0,00	1,00	4086,00
MD14ALET1005	SA "ALET"	0,00	0,10	106970,00	MD14MITE1006	SA "MIDGARD TERRA"	0,00	2,00	984,00
MD14AMAS1009	SA "ALIMENTARMAS"	0,00	2,99	100,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	29,00	30,00
MD14AMAS1009	SA "ALIMENTARMAS"	0,00	3,00	1365,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	30,00	30,00
MD14APRO1001	SA "APROMAS"	0,00	5,75	4112,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	33,00	128,00
MD14ARTU1009	SA "RAUT"	0,00	6,00	13800,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	40,00	54,00
MD14AVCO1000	SA "AVICOLA "	0,00	25,00	26602,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	60,00	100,00
MD14AVIP1003	SA "AVIS PRIM"	0,00	0,30	3804,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	95,00	116,00
MD14BALT1008	SA IM "BALTEANCA"	0,00	6,00	242100,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	120,00	100,00
MD14BATI1003	SA "BASTINA"	0,00	20,00	25,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	199,99	130,00
MD14BAZA1003	SA "BAZA TRANSPORTULUI AUTO NR. 14 DIN FLORESTI"	0,00	10,00	4850,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	97,00	20,00	0,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	0,00	39,00	1000,00	MD14MTUR1005	SA "MOLDOVA - TUR"	0,00	12,00	4568,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	0,00	40,00	56340,00	MD14NELI1003	SA "FABRICA DE CONFECTII "IONEL"	0,00	6,50	3310,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	0,00	64,50	49,00	MD14NICD1002	SA "NICODIM"	0,00	0,17	34697,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	0,00	200,00	88,00	MD14NLAC1003	SA"COMBINATUL DE INDUSTRIALIZARE A LAPTELUI din CUPCINI "INLAC"	0,00	4,99	1150,00
MD14BETA1007	SA "BETON ARMAT"	100,00	20,00	0,00	MD14NLAC1003	SA"COMBINATUL DE INDUSTRIALIZARE A LAPTELUI din CUPCINI "INLAC"	0,00	5,00	117875,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	175,00	93,00	MD14NLAC1003	SA"COMBINATUL DE INDUSTRIALIZARE A LAPTELUI din CUPCINI "INLAC"	0,00	6,00	5427,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	180,00	516,00	MD14NOCA1000	SA "BETACON"	0,00	10,00	20,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	220,00	2036,00	MD14NTEH1006	SA UZINA EXPERIMENTALA DE UTILAJ TEHNOLOGIC "INTEH"	0,00	15,00	30,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	245,00	834,00	MD14NUSA1004	SA "GAINUSA"	0,00	0,70	144497,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	270,00	169,00	MD14OBIS1008	SA "MOBISTIL"	0,00	0,10	20,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	280,00	509,00	MD14OBIS1008	SA "MOBISTIL"	0,00	1,00	1759,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	1000,00	50,00	MD14OTIS1008	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	0,00	17,00	30,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	1150,00	145,00	MD14OTIS1008	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	0,00	20,00	2780,00
MD14CARE1008	SA "CARIERA DE GRANIT SI PIETRIS DIN SOROCA"	0,00	25,00	512,00	MD14OTIS1008	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	0,00	93,00	102,00
MD14CARP1005	SA "FLOARE - CARPET"	0,00	23,00	2189,00	MD14OTIS1008	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	0,00	100,00	2346,00
MD14CEPU1006	SA "CEREALE-PRUT"	0,00	20,00	9000,00	MD14PIEE1000	SA Intreprinderea Mixta "PIELE"	0,00	14,00	30,00
MD14CERA1008	SA "CERAMICA, T"	0,00	1,60	331579,00	MD14PIEL1001	SA "PIELART"	0,00	25,00	4,00
MD14CERF1003	Combinatul de Produse Cerealiere "CEREALE FLOR"	0,00	9,99	255,00	MD14PROC1009	SA "PRODUCE CEREALIERE"	0,00	0,50	26277,00
MD14CERF1003	Combinatul de Produse Cerealiere "CEREALE FLOR"	0,00	15,00	129229,00	MD14PROC1009	SA "PRODUCE CEREALIERE"	0,00	5,25	106300,00
MD14CICU1007	SA "PISCICULTORUL"	0,00	5,00	9930,00	MD14PROC1009	SA "PRODUCE CEREALIERE"	0,00	8,05	115000,00
MD14CIMA1009	SA "ICAM"	0,00	5,00	139,00	MD14RAP1009	SA "AUTORAPID"	0,00	5,00	434,00
MD14COBI1006	S.A. "Combustibil-Solid"	0,00	1,20	2054,00	MD14REME1002	SA "REMEDIIUM FARM 306"	0,00	2,00	833,00
MD14COBI1006	S.A. "Combustibil-Solid"	0,00	6,00	514,00	MD14REVI1007	SA "TRANSSERVICE"	0,00	10,00	100,00
MD14CONO1004	SA "CONSMONT"	0,00	4,15	1930,00	MD14RFO1001	SA "MARFCONSUM - SUD"	0,00	10,00	200,00
MD14COPA1008	SA "INTREPRINDEREA DE COLECTARE A VITELOR SI A PASARILOR"	0,00	8,00	13717,00	MD14RICA1004	SA "FABRICA DE CONSERVE DIN GLODENI"	0,00	1,55	24000,00
MD14CORM1002	SA DE PRODUCERE A NUTRITIVILOR "COMBICORM"	0,00	30,00	1390,00	MD14RICA1004	SA "FABRICA DE CONSERVE DIN GLODENI"	0,00	10,00	107729,00
MD14COVI1002	SA "COMBINATUL DE VINURI DIN TARACLIA"	0,00	7,00	990,00	MD14RMEZ1007	SA "CARMEZ"	0,00	25,00	88,00
MD14COVI1002	SA "COMBINATUL DE VINURI DIN TARACLIA"	0,00	10,00	19377,00	MD14ROCO1000	SA "NOROC"	0,00	5,00	7686,00
MD14CPCC1000	SA "COMBINATUL DE PRODUSE CEREALIERE DIN CHISINAU"	0,00	17,90	23000,00	MD14ROZA1009	IM "SUDZUCKER-MOLDOVA"	0,00	30,00	2000,00
MD14CPCC1000	SA "COMBINATUL DE PRODUSE CEREALIERE DIN CHISINAU"	0,00	18,00	13310,00	MD14SCOM1001	SA "UNIVERSCOM"	0,00	20,00	3080,00
MD14CPCC1000	SA "COMBINATUL DE PRODUSE CEREALIERE DIN CHISINAU"	0,00	48,45	58176,00	MD14SCOM1001	SA "UNIVERSCOM"	0,00	25,00	816,00
MD14CPCC1000	SA "COMBINATUL DE PRODUSE CEREALIERE DIN CHISINAU"	0,00	50,00	23511,00	MD14SCOM1001	SA "UNIVERSCOM"	0,00	29,99	3470,00
MD14CRIS1004	SA "CUPCINI - CRISTAL"	0,00	10,15	43349,00	MD14SCOM1001	SA "UNIVERSCOM"	0,00	30,00	6458,00
MD14CUPC1008	SA "CEREALE CUPCINI"	0,00	30,00	4,00	MD14SECA1007	SA "MICARNES"	97,00	25,00	0,00
MD14DEUN1007	SA "FABRICA DE UNT DIN TARACLIA"	0,00	1,00	13332,00	MD14SERV1005	SA "FABRICA DE CONSERVE DIN COSNITA"	0,00	6,00	50,00
MD14ENER1001	BC"ENERGBANK"SA	0,00	115,00	958,00	MD14SLIR1003	SA "SLI"	0,00	30,00	1100,00
MD14ENER1001	BC"ENERGBANK"SA	0,00	125,00	2202,00	MD14SPIL1005	SA "SPICUL"	0,00	6,00	4171,00
MD14ENER1001	BC"ENERGBANK"SA	0,00	140,00	2280,00	MD14STEJ1009	SA "STEJAUR"	0,00	50,00	106,00
MD14FEST1003	SA "FORESTCOM"	0,00	70,00	4475,00	MD14STEJ1009	SA "STEJAUR"	0,00	95,00	20,00
MD14FLAU1001	SA "FLOAREA SOARELUI"	0,00	250,00	945,00	MD14SUCS1007	SA "SUCCES"	0,00	10,00	183690,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	17,50	368,00	MD14SUDT1005	SA "SUD TRANS"	0,00	2,60	22973,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	18,00	391,00	MD14TAXI1007	SA "TAXI SERVICE"	0,00	20,00	330,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	19,99	646,00	MD14TCTC1007	SA "TUTUN-CTC"	0,00	25,00	498,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	20,00	317,00	MD14TCTC1007	SA "TUTUN-CTC"	0,00	50,00	724,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	21,50	2184,00	MD14TCTC1007	SA "TUTUN-CTC"	0,00	100,00	1028,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	22,36	21196,00	MD14TEBS1007	SA"TEBAS"	0,00	10,00	68,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	26,00	140,00	MD14TERM1005	SA "TERMOTRANSAUTO"	0,00	20,00	26634,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	27,00	168,00	MD14TICO1006	SA "TIPAR - COLOR"	0,00	5,00	26351,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	32,00	297,00	MD14TIRE1001	SA "TIPOGRAFIA-RECLAMA"	0,00	7,50	800,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	36,00	158,00	MD14TRAC1001	SA "UZINA DE TRACTOARE "TRACOM"	0,00	23,00	410,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	38,00	41,00	MD14UTIL1007	SA "UTILAJCOM"	0,00	21,00	27,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	39,00	750,00	MD14UZIN1007	SA "UZINA ABA1"	0,00	100,00	16725,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	40,00	1572,00	MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	0,00	27,00	7795,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	42,00	573,00	MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	0,00	32,00	1425,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	44,00	144,00	MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	0,00	33,75	6500,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	45,00	2128,00	MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	0,00	34,99	15000,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	50,00	8157,00	MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	0,00	35,00	10000,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	55,00	273,00	MD14VCTB1004	BC "			

Trei proiecte de infrastructură energetică din R. Moldova

vor fi susținute de UE
Trei proiecte de infrastructură energetică au fost propuse Consiliului ministerial al Comunității Energetice de către Republica Moldova, unul dintre care a fost inclus pe linia întâia de prioritate, a declarat astăzi în cadrul unei conferințe de presă vicepremierul, ministrul Economiei, Valeriu Lazăr, comunică MOLDPRES.

Un punctaj maxim a luat proiectul de interconexiune Bălți-Suceava de 400 kV, propus de întreprinderea Moldelectrica.

Proiectele privind linia de interconexiune electrică Ungheni-Iași și cel referitor la construcția unui depozit de gaze la Cazaclia, propus de Moldovagaz, au fost incluse pe lista proiectelor eligibile. Și aceste sînt prioritare, trebuie să găsim finanțare pentru realizarea lor, a menționat ministrul Economiei.

Referindu-se la proiectele UE în domeniul infrastructurii energetice, Valeriu Lazăr a spus că pînă în 2020 în consolidarea sistemului energetic european vor fi investite pînă la un trilion de euro în 248 de proiecte majore.

Vicepremierul a adăugat că la etapa finală se află fuziunea Termocom cu CET-1 și CET-2. Ministerul Economiei va propune miercuri Guvernului proiectul de fuziune a celor două CET-uri cu "Termocom", după care o decizie similară urmează să fie adoptată și de Consiliul Municipal Chișinău. Decizia urmează să fie luată pînă la sfîrșitul lunii noiembrie, în caz contrar Republica Moldova riscă să piardă un credit de la Banca Mondială, în condiții foarte avantajoase. „Este unica soluție pentru ca noi să atragem 30 de milioane de dolari SUA de la BM. Este crucial important”, a remarcat Lazăr.

Ministrul Economiei a mai declarat că va merge în Guvern cu legea privind produsele petroliere. „Avem poziție comună cu Ministerul Finanțelor. Vom propune o mică revoluție în acest domeniu”, a spus Lazăr. Este vorba de eliminarea licențelor la importul produselor petroliere pentru consum propriu, în primul rînd agricultură, ceea ce, în opinia ministrului, va stimula concurența pe piață. Se va reveni la problema nive-

lului de profitabilitate la importul și comercializarea produselor petroliere. Ministerul Economiei este în dialog continuu cu operatorii.

„Vom lua o decizie revoluționară în domeniul conectării la rețelele electrice. Ne propunem să reducem radical timpul de conectare la rețelele electrice. Astfel se vor reduce și costurile”, a mai spus ministrul Lazăr.

Opt consultați internaționali vor fi selectați pentru elaborarea proiectelor individuale de privatizare a 13 întreprinderi mari din Moldova

Ministrul Economiei, Valeriu Lazăr, a declarat luni în cadrul unei conferințe de presă că proiectul de hotărâre a Guvernului privind privatizarea a 13 obiecte proprietate publică la concursuri investiționale în baza proiectelor investiționale va fi examinată de Cabinetul de miniștri miercuri.

Este vorba despre următoarele companii: Moldtelecom, Air Moldova, Barza Albă, Aroma, Tutun-CTC, RED Nord, RED Nord-Vest, CET Nord, Hidrocentrala Costești, Glass Container Company, Uzina de sticlă Chișinău, combinatul de panificație Chișinău, Circul. Lazăr a menționat că aceste întreprinderi sunt împărțite după ramuri în opt loturi. Consultații internaționali vor fi selectați pînă în februarie 2014, iar concursul de privatizare va fi anunțat deja în mai 2014, după ce consultații vor face o analiză pre-privatizare și vor prezenta recomandările, se va finaliza pregătirea pachetului de documente, va fi calculat costul de piață al întreprinderilor, etcInfoMarket.

În premieră, la Chișinău se va desfășura Summitul miniștrilor Agriculturii din țările Parteneriatului Estic și UE

În premieră, la Chișinău se va desfășura, la 23 ianuarie 2014, Summitul miniștrilor Agriculturii din țările Parteneriatului Estic și Uniunea Europeană. Despre aceasta a anunțat astăzi ministrul Agriculturii și Industriei Alimentare Vasile Bumacov, comunică MOLDPRES.

Bumacov a declarat că pentru anul viitor Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare va întreprinde mai multe acțiuni pentru a depăși mai multe dificultăți în agricultură. Astfel, va fi subvenționată instalarea unei fabrici de procesare și înghețare a cartofului și altele de procesare a soiei. „Soia din Republica Moldova de o calitate înaltă se exportă cu șase lei per kg, iar fabricile avicole importă șrot de soia cu 11-12 lei/kg. Este necesar să găsim un investitor care va procesa soia în Republica Moldova și astfel să evităm distorsionări de prețuri”, a opinat Bumacov.

Totodată, va fi subvenționată construcția elevatoarelor, instalarea fabricilor mici de producere a vinului, a sucurilor din mere și a liniilor de răcire, sortare și ambalare.

Bumacov și-a mai exprimat speranța că în toamna anului curent vor fi adoptate o serie de acte legislative în domeniul agriculturii. Acestea se referă la grupurile de producă-

tori, liberalizarea importului de motorină, excluderea TVA la importul tehnicii agricole, revenirea la TVA de 8% în agricultură, adoptarea impozitului consolidat, permiterea utilizării apei subterane în irigare.

Soarta AO TERMOCOM va fi decisă pînă la finele lunii noiembrie – Valeriu Lazăr

Viitorul companiei AO Termocom – furnizorul de agent termic din capitală, va fi decis pînă la finele lunii noiembrie 2013.

Potrivit Agenției "INFOTAG", în cadrul conferinței de presă de luni, vice-premierul, ministrul Economiei Valeriu Lazăr a spus că, acum, foarte mult depind de Consiliul Municipal Chișinău (CMC), care urmează să voteze pro sau contra proiectului propus de Minister.

În cazul în care majoritatea va vota pro, BM este gata să ofere Moldovei un împrumut de \$30 mil., pe 40 de ani cu o pauză de 10 ani, cu o rată sub 0,75%.

„Acestea sunt cele mai bune condiții, care pot fi. Deoarece, acestea diferă radical de condițiile comerciale, pe care suntem nevoiți să luăm surse pentru îmbunătățirea situației din Termocom”, a menționat Lazăr.

Acesta a atras atenția asupra faptului că orice investiții în această companie pot fi răsкупărate doar prin tarife. La moment, situația cu AO Termocom este astfel că, pe lângă datoriile istorice de peste \$100, aceasta propune tarife mărite, în mediu cu 20%, recurgând la aceste măsuri din cauza pierderilor de căldură.

Proiectul propus pentru realizare, cu participarea BM, prevede că \$20 mil. vor fi obținute de Termocom, iar celelalte \$10 mil. vor servi drept garanție din partea BM pentru obținerea creditului de \$80 mil. pentru noua companie, care va asigura micșorarea pierderilor de căldură și majorarea efectivității de lucru a furnizorului.

Ministrul Economiei consideră că acest proiect, la început, nu presupune majorarea tarifelor pentru căldură și apă caldă.

„Dacă mai târziu și va apărea necesitatea de majorare a tarifelor, atunci plaful creșterii nu au depăși 1-2% pe an”, a menționat Lazăr, comunicând că Ministerul va discuta cu fracțiunile din CMC, pentru a obține un rezultat pozitiv în urma votării acestui proiect.

„INFOTAG” precizează: Cea mai mare sumă de datorii față de S.A. moldo – rusă „Moldova – Gaz”, este pentru gazul folosit, dar neachitat. 75-80% din tarifele pentru căldură constituie costul gazului.

Ministerul Finanțelor planifică să majoreze deficitul bugetar pentru anul 2013 cu 593,4 mil. lei

Ministerul Finanțelor planifică majorarea deficitului bugetar pentru anul 2013 cu 593,4 mil. lei de la 1,293 mld. la 1,887 mld. lei. Propunerile se conțin într-un proiect de modificare a Legii bugetului de stat pentru anul 2013 trimis Guvernului spre aprobare.

Potrivit Agenției "INFOTAG" care face referire la proiectul ministrului, se planifică reducerea veniturilor și creșterea cheltuielilor bugetului de stat pentru anul 2013.

Astfel, partea de venituri a bugetului de stat va fi redusă cu 308,8 mil. lei (1,4%) de la 22,816 mld. pînă la 22,507 mld. lei, iar partea de cheltuieli va fi majorată cu 284,6 mil. lei (1,2%) – de la 24,110 mld. la 24,394 mld.

Pentru acoperirea deficitului bugetului de stat vor fi folosite mijloace de la plasarea VMS în sumă de 610 mil. lei (care vor fi majorate cu 80 mil. de lei de la 530 mil. de lei), de la vânzarea și privatizarea proprietății de stat – 233,4 mil. lei, a creditelor externe – 192,3 mil. lei (echivalent \$15,5 mil.) din partea Băncii Mondiale, dintre care \$8,5 mil. pentru reforma educației (modernizarea școlilor de circumscripție) și \$7 mil. pentru consolidarea eficacității rețelelor asistenței sociale.

În proiect nu se prevede răsкупărea din portofoliu BNM a valorilor mobiliare de stat convertite în sumă de 200,0 mil. lei aprobate inițial în buget.

Potrivit ministrului, elaborarea și promovarea prezentului proiect de lege este dictată de necesitatea ajustării indicatorilor bugetari, ținând cont de evoluțiile economice din anul curent, mersul executării bugetului și necesitățile prioritizării programelor de cheltuieli cu încadrarea acestora în estimările actualizate ale cadrului de resurse.

BNM a revizuit în creștere prognoza asupra inflației anuale pentru 2013, la 4,5 la sută

Banca Națională a Moldovei (BNM) a revizuit ușor în creștere prognoza privind rata anuală a inflației pentru anul 2013 și 2014, la 4,5 la sută și respectiv 4,7 la sută, față de runda precedentă de prognoză din luna iulie curent, a anunțat astăzi într-o conferință de presă Dorin Drăguțanu, guvernatorul BNM, informează MOLDPRES.

În iulie banca centrală anticipa o inflație anuală de 4,3 la sută în 2013 și 3,6 la sută în 2014. Este a doua oară în acest an cînd prognoza este revizuită în creștere, după ce Banca Națională a coborît, în ianuarie, estimarea la 4,6%, de la 5,3%, cît anticipa în raportul asupra inflației din noiembrie 2012, iar în aprilie la 4,1 la sută.

„Pentru trimestrul IV al anului curent și pînă în trimestrul III al anului viitor, anticipăm o accelerare ușoară a inflației, din cauza efectelor politicii monetare stimulativă”, a menționat Dorin Drăguțanu în cadrul prezentării Raportului asupra inflației.

Noua rundă de prognoză plasează inflația în partea de jos a intervalului de variație de ±1.5 puncte procentuale de la ținta de 5.0 la sută.

Prognozele actualizate ale BNM indică o ușoară accentuare a contribuției inflației de bază și a prețurilor la produsele alimentare la inflația totală. În anul 2015 este posibilă o sporire a influenței prețurilor reglementate, însă „prețurile la combustibili vor continua să aibă o influență minoră, comparativ cu șocurile energetice din anii 2010 și 2011”, mai constată BNM.

Guvernatorul BNM a mai subliniat că nivelul general al prețurilor în deceniul trecut a crescut în medie cu 16,5 la sută pe an, iar din 2010 „creșterea prețurilor a fost în medie de 6,5 la sută pe an”.

Ritmii anual ai inflației în septembrie a fost de 3.9 la sută, cu 0.2 puncte procentuale peste nivelul înregistrat în luna precedentă, ca urmare a majorării sezoniere a prețurilor la produsele alimentare.

Consiliul S.A. „Mămăliguță”

anunță convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor cu prezența acționarilor pentru data de 28.11.2013 pe adresa: mun. Chișinău, str. Calea Leșilor – 33, ora 10-00,

CU URMĂTOAREA ORDINE DE ZI:

1. Cu privire la hotărârile adunărilor generale ale acționarilor S.A. „Mămăliguță” desfășurate la data de 14.06.2012, 06.07.2012 și 03.08.2012 și reconfirmarea lor.
2. Modificări la Statutul SA „Mămăliguță”.
3. Cu privire la autentificarea la notar a semnăturilor pe procesul verbal al adunării generale extraordinare a acționarilor din 28.11.2013.

Lista acționarilor cu drept de participare la adunare va fi întocmită cu data de 15.11.2013. Acționarii pot lua cunoștință cu materialele chestiunilor incluse pe ordinea de zi a adunării începând cu data de 18.11.2013, între orele 10-00 și 13-00, la adresa mun. Chișinău, str. Calea Leșilor-33.

Înregistrarea acționarilor participanți la adunarea generală extraordinară va avea loc între orele 09-00 și 09-45.

În atenția acționarilor FIN „Telecom – Invest” SA

– în proces de lichidare.

Comisia de lichidare a FIN „Telecom – Invest” SA informează acționarii despre valoarea activelor nete ce revin la o acțiune a Fondului la situația din 01.10.2013.

1. Valoarea activelor nete a unei acțiuni (cu depozitul nerambursat de la BC „Investprivatbank” SA) constituie 1,72 lei.
2. Valoarea activelor nete a unei acțiuni (fără depozitul BC „Investprivatbank” SA) constituie 1,27 lei.
3. Valoarea activelor nete cu depozitul BC „Investprivatbank” SA constituie 46 436 910 lei.
4. Valoarea activelor nete fără depozitul BC „Investprivatbank” SA constituie 34 259 939 lei.
5. Capitalul Statutar – 26 954 923 lei.
6. Numărul de acțiuni – 26 954 923 unități.
7. Valoarea nominală a unei acțiuni – 1 lei.

AO „Băilindmontaj”

Директор АО „Băilindmontaj” уведомляет о появлении в реестре акционеров АО „Băilindmontaj” нового лица, владеющего не менее чем 5% (а именно 20,884%) голосующих акций общества:

– Орловская Светлана приобрела по наследству 14585 простых именных акций номинальной стоимостью 10 лей каждая ISIN MD14INO1003, что составляет 20,884% от общего количества голосующих акций.

CMC „Macon” S.A.

Исполнительный орган CMC „Macon” S.A. на основании решения Совета общества извещает акционеров о созыве внеочередного общего собрания акционеров

СО СЛЕДУЮЩЕЙ ПОВЕСТКОЙ ДНЯ:

1. О привлечении заемных средств.
- Общее собрание состоится 2 декабря 2013 г. в очной форме по адресу: мун. Кишинэу, ул. Узинелор, 104 в 15 часов.
- Регистрация акционеров с 14 часов до 14 час. 45 минут.
- Список акционеров, имеющих право на участие в общем собрании, составлен на учетную дату 07.11.2013 г. в соответствии со ст. 54 Закона об акционерных обществах.
- С материалами к повестке дня общего собрания акционеры могут ознакомиться с 22 ноября 2013 г. с 9 часов до 16 часов (кроме выходных) по адресу: мун. Кишинэу, ул. Узинелор, 104, каб. 206.

Справки по телефону:
022-40-58-99, 022-40-58-91

În atenția acționarilor CA „Auto-Siguranta” SA!

În baza deciziei Consiliului din 07.11.2013 se anunță convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor, cu prezența acestora pe data de 29.11.2013, ora 11.00, la sediul Companiei str. S. Lazo 21, mun. Chișinău.

ORDINEA DE ZI:

1. Despre modificările efectuate în Statutul Societății.
2. Despre alegerea Comisiei de Cenzori a Societății pentru anul de activitate 2013.
3. Despre reconfirmarea membrilor Consiliului aleși la adunarea generală a acționarilor din 08.04.2013.
4. Autentificarea semnăturilor președintelui și secretarului la procesul-verbal al adunării generale extraordinare a acționarilor.

Lista acționarilor a fost perfectată conform situației la data de evidență 11.11.2013.

Cu materialele ordinii de zi, acționarii pot lua cunoștință cu începere de la 20.11.2013, la adresa mun. Chișinău, str. S. Lazo 21.

Relații la tel.: 022-209-112, 022-209-178.
Consiliul CA „Auto-Siguranta” SA.

În atenția acționarilor SA «Floarea Soarelui»

Consiliul societății anunță convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor S.A. „Floarea Soarelui”. Adunarea va avea loc cu prezența acționarilor la data de 28 noiembrie 2013 pe adresa: str. 31 August, 6, mun. Bălți. Adunarea se va începe la ora 11 și 15 minute. Înregistrarea participanților: de la ora 10.00 până la ora 11.00.

ORDINEA DE ZI:

1. Cu privire la încheierea și reexaminarea unor tranzacții încheiate cu BC „MOLDOVA-AGROINDBANK” S.A.
2. Despre acordarea împuternicirilor la semnarea tranzacțiilor.
3. Cu privire la rezilierea contractului cu firma de audit «Moldauditing» S. R. L și anularea hotărârii adunării generale a acționarilor din 18.10.2013.
4. Aprobarea organizației de audit pe anul 2013 și stabilirea cuantumului retribuției serviciilor ei.

Lista acționarilor cu drept de participare la adunare este întocmită conform situației din 12.11.2013. Cu materialele ordinii de zi acționarii pot lua cunoștință în zilele de lucru, începând cu 18.11.2013 de la orele 10 până la 16 pe adresa: str. 31 August, 6, mun. Bălți.

Pentru înregistrare acționarii vor prezenta buletinul de identitate, iar reprezentanții – și procura întocmită conform prevederile legislației.

Relații la tel.: (231) 5-26-49.
Directorul General

„CONSAM” S.A.

информирует своих акционеров о заключении крупной сделки: получении Обществом банковского кредита и залоге недвижимого имущества.

În atenția acționarilor ÎM „CUANTA” S.A.

Organul executiv al societății, în temeiul deciziei Consiliului societății, convoacă Adunarea generală extraordinară pentru data de 30 noiembrie 2013 ora 10.00 pe adresa: mun. Chișinău, str. Belgrad, 16. Începutul înregistrării – 09.30. Sfârșitul înregistrării – 09.50.

ORDINEA DE ZI:

1. Vânzarea și/sau punerea în gaj a activelor societății.
2. Aprobarea planului de investiții.

Relații la tel.: 55-15-23

Stimați acționari ai S.A. „Drumuri Bălți”

În temeiul deciziei Consiliului din 11 noiembrie 2013, organul executiv al societății anunță convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor S.A. „Drumuri Bălți” pe data de 06 decembrie 2013 ora 11.30, pe adresa: or. Bălți, str. Decebal, 133, în sala de ședință a societății, la ora 11.30. Începutul înregistrării – ora 09.00, sfârșitul înregistrării – 11.00.

ORDINEA DE ZI:

1. Aprobarea modificărilor în statutul societății „Drumuri Bălți”.

Lista acționarilor cu drept de participare la adunare este întocmită conform situației la data de 13 noiembrie 2013.

Pentru participarea la adunare acționarii – persoane fizice vor prezenta buletinul de identitate, iar reprezentanții acționarilor vor prezenta buletinul de identitate și procura autentificată, în modul stabilit.

Acționarii pot lua cunoștință cu materialele ordinii de zi începând cu 14 noiembrie 2013, orele 9.00-12.00, de luni până vineri, pe adresa: or. Bălți, str. Decebal, 133.

Spre atenția acționarilor S.A. „ASPA”

Vă aducem la cunoștință că la 05.11.2013 a avut loc ședința consiliului, la care au fost prezenți 100% din cei 5 membri ai consiliului.

**AU FOST LUATE URMĂTOARELE
HOTĂRÎRI REFERITOR LA ORDINEA DE ZI
A ȘEDINȚEI CONSILIULUI.**

S-a aprobat darea de seamă privind rezultatele emisiunii suplimentare de acțiuni în sumă de 2 224 000 lei (două milioane două sute douăzeci și patru mii) lei și lista subscriitorilor.

S-au aprobat modificările și completările la Statutul Societății, legate de rezultatele emisiunii suplimentare de acțiuni.

Consiliul societății
Relații la tel.: 0 235-32-898

SA „UNIC”

organizează un concurs al ofertelor de prețuri întru procurarea serviciilor de paza a Magazinului UNIC.

Informații suplimentare puteți obține la nr. de telefon – 022 265 310. Ofertele pot fi depuse la adresa Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 8 până la data de 10 decembrie 2013, ora 18-00.

S.A. «Consmont»

Comunicat informativ despre evenimentul ce afectează activitatea financiar-economică a S.A. «Consmont»

**LA ȘEDINȚA CONSILIULUI S.A. DIN
31.10.2013 A FOST APROBATĂ
URMĂTOAREA DECIZIE:**

De ai demisiona din funcțiile de membru al consiliului Societății pe dnii Repin Oleg, Repin Ștefan, Repin Alexandru, și de al numi în funcția de membru al consiliului (din rezerva) pe dl Roșca Alexei.

STIMAȚI ACȚIONARI! S.A. „OGLINDIRE”

Directorul executiv „OGLINDIRE” S.A. aduce la cunoștință convocarea Adunării generale extraordinare al acționarilor pentru data de 29 noiembrie 2013 pe adresa: mun. Chișinău, sect. Ciocana, str. Maria Dragan, 11a.

ORDINEA DE ZI:

1. Aprobarea reorganizării prin dezmembrare (separare) cu transmiterea unor active și pasive ale S.A. „OGLINDIRE” și alipirea patrimoniului separat la o societate cu răspundere limitată creată în rezultatul reorganizării.
2. Aprobarea documentelor cu privire la reorganizarea societății:
 - rezultatelor evaluării patrimoniului,
 - proiectul dezmembrării,
 - bilanșului de repartitie,
 - actul de transmitere a patrimoniului ce se separă,
 - altele.
3. Aprobarea reducerii capitalului statutar al S.A. „OGLINDIRE”.
4. Aprobarea modificărilor și completărilor în Statutul S.A. „OGLINDIRE”.

Începutul înregistrării acționarilor – 9.00.
Începutul adunării – 10.00

Lista acționarilor cu drept de participare la adunare a fost perfectată conform situației din 12.11.2013

Acționarii pot să se familiarizeze cu materialele ordinii de zi a adunării începând cu 19.11.2013 în sediul societății pe acțiuni pe adresa: mun. Chișinău, sect. Ciocana, str. Maria Dragan, 11a, de la ora 900 până la ora 1500, excepție în zilele de odihnă.

Participanții la adunare vor prezenta buletinul de identitate (pașaport) sau alte documente ce autentifică persoana. Reprezentanții vor mai prezenta procură autentificată conform legislației în vigoare.

Relații la telefonul 0-22-42-26-14
Directorul S.A. „OGLINDIRE”

Stimate acționar SA Întreprinderea Comercială „FAVORABIL”

Vă aducem la cunoștință că în conformitate cu Decizia nr. 11/2013 privind convocarea adunării generale ordinare anuale a acționarilor SA „Întreprinderea Comercială „FAVORABIL” a acționarului care deține cel puțin 25% din acțiunile cu drept de vot ale Societății, în temeiul art. 53 alin. (6) al Legii privind societățile pe acțiuni nr. 1134 din 02.04.1997, la data de 15 decembrie 2013 va fi convocată adunarea generală ordinară anuală a acționarilor,

AVÎND URMĂTOAREA ORDINE DE ZI:

- 1) Examinarea și aprobarea rapoartelor organului executiv și ale Consiliului privind rezultatele activității Societății în perioada anilor 2011-2012;
- 2) Examinarea rapoartelor financiare ale Societății pentru anii 2011-2012;
- 3) Examinarea și aprobarea dărilor de seamă ale Comisiei de cenzori pentru anii 2011-2012;
- 4) Alegerea membrilor Consiliului Societății și a rezervei, precum și aprobarea cuantumului retribuției muncii lor, remunerațiilor anuale și compensațiilor;
- 5) Încetarea înainte de termen a împuternicirilor membrilor Comisiei de cenzori, alegerea unei noi componente a membrilor Comisiei de cenzori a Societății, precum și aprobarea cuantumului retribuției muncii lor și compensațiilor;
- 6) Încetarea înainte de termen a împuternicirilor organului executiv al Societății;
- 7) Examinarea chestiunii privind delegarea împuternicirilor organului executiv al Societății unei organizații gestionare în temeiul contractului de administrare fiduciară;
- 8) Alegerea organului executiv al Societății și numirea conducătorului acestuia, precum și stabilirea cuantumului retribuției muncii lui, remunerației și compensațiilor;
- 9) Aprobarea modificărilor și completărilor la Statutul Societății;
- 10) Stabilirea direcțiilor prioritare ale activității Societății;
- 11) Cu privire la invalidarea unor decizii aprobate de Adunarea generală a acționarilor SA „Întreprinderea Comercială „FAVORABIL” din 11.05.2011;
- 12) Cu privire la reorganizarea Societății prin dezmembrare cu separarea și transmiterea patrimoniului;
- 13) Cu privire la tragerea la răspundere a persoanelor cu funcții de răspundere ale Societății;
- 14) Cu privire la delegarea împuternicirilor și modul de autentificare a semnăturilor președintelui și secretarului adunării generale din procesul-verbal a adunării generale a acționarilor.

Adunarea generală va avea loc la data de 15 decembrie 2013, orele 11.00 cu prezența acționarilor la sediul Societății cu adresa MD-2044, mun. Chișinău, bd. Mircea cel Bătrîn 1. Înregistrarea acționarilor va fi efectuată între orele 10.00 și 11.00.

Lista acționarilor ce dispun de dreptul de a participa la adunarea generală ordinară este întocmită la data de evidență 06 noiembrie 2013 în conformitate cu prevederile art. 54 a Legii privind societățile pe acțiuni.

Acționarii se pot familiariza cu materialele ordinii de zi a adunării generale ordinare începând cu data de 03 decembrie 2013 (cu excepția zilelor de odihnă) la sediul Societății cu adresa MD-2044, mun. Chișinău, bd. Mircea cel Bătrîn 1, între orele 10.00 și 16.00.

Acționarii ce vor participa la adunare urmează să prezinte buletinul de identitate, iar reprezentanții acționarilor pe lângă acesta și procura, întocmită în conformitate cu legislația în vigoare sau contractul, după caz.

Informații suplimentare la telefonul:
079028566, 060471497.

Ежемесячный
бюллетень НКФР –
октябрь 2013 г.

2

Решения
Национальной комиссии
по финансовому рынку

3

Интервью с Эдуардом Балан,
исполнительным директором
Центральной ССА
„Uniunea Centrală”

5

15 лет Закону о Национальной комиссии по финансовому рынку

12 ноября исполнилось 15 лет со дня принятия Закона о Национальной комиссии по финансовому рынку. По этому случаю, председатель НКФР Артур Герман и члены Административного совета комиссии поздравили всех сотрудников НКФР.

В своем выступлении А. Герман напомнил коллегам 1998 год, когда он представлял в первом чтении Закон о Национальной комиссии по ценным бумагам. „Через 15 лет я вернулся совсем в другую организацию, о которой можно было мечтать в самом начале создания комиссии. С удовольствием отмечу, что сегодня у нас есть организация, располагающая профессиональным коллективом и собственным бюджетом”, – заявил А. Герман.

По его словам, вступив в должность председателя НКФР, он предложил своим коллегам работать над улучшением имиджа Национальной комиссии как органа государственной власти, чьи решения соблюдаются и внедряются.

А. Герман призвал коллег приложить усилия к эффективному выполнению своих обязанностей и гордиться тем, что они работают в НКФР, и в то же время проявлять уважение, понимание и профессионализм в работе с профессиональными участниками финансового рынка.

Поздравляя присутствующих членов Административного совета НКФР, Аурика Дойна напомнила, что за эти 15 лет в НКФР работало несколько поколений специалистов, внесших свой вклад в реализацию основных задач комиссии.

„Сейчас у нас молодой коллектив, который доказал, что он способен достичь новых высот, и с которым мы стремимся к новым целям”, – отметила А. Дойна.

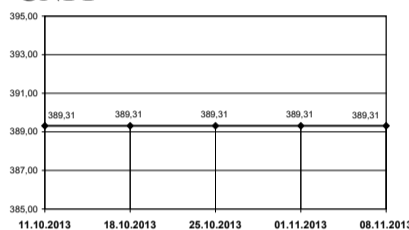
Справка Capital Market: «Национальная комиссия по финансовому рынку является автономным органом центрального публичного управления, ответственным перед Парламентом и осуществляющим регулирование и лицензирование деятельности участников неbankовского финансового рынка, а также надзор за соблюдением ими законодательства...» (статья 1 Закона о Национальной комиссии по финансовому рынку №192-XIV от

12 ноября 1998 г. (в редакции Закона №129-XVI от 7 июня 2007 г.).

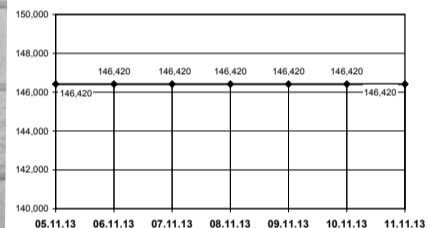
Национальная комиссия по финансовому рынку, как единый орган регулирования и контроля нескольких секторов неbankовского финансового рынка, включая ценные бумаги, страхование, ссудо-сберегательные ассоциации и микрофинансовые организации, оказывает особое внимание обеспечению прозрачности своей деятельности и развития рынка.

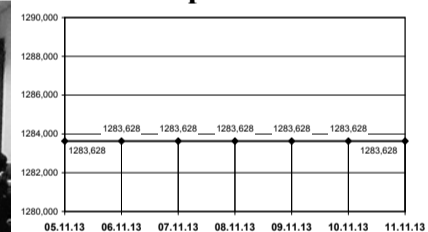
CNPF

Banking Stock Index –
InfoMarket

EVM-Composite

Курс валют
на 13.11.2013

Валюта	Ставка	Курс
USD	1	12.9237
EUR	1	17.2990
UAH	1	1.5727
RON	1	3.8851
RUB	1	0.3927

Объявление

Редакция газеты Capital Market проводит тендер на предоставление типографских услуг. Заявки от типографий принимаются до 21 ноября.

Контактный телефон: 022 227758.

Уважаемые коллеги!

В связи с годовщиной Национальной комиссии по финансовому рынку, искренне поздравляем Вас и желаем Вам здоровья и процветания!

Мы высоко ценим Ваши усилия и самоотверженность в работе по укреплению и модернизации неbankовского финансового рынка, достижению целей Национальной комиссии по финансовому рынку и Ваш вклад в развитие экономики и рост благосостояния нашего государства.

Желаем Вам новых свершений и выдающихся профессиональных успехов!

С уважением,

Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку

Уважаемые члены Административного совета и коллектив Национальной комиссии по финансовому рынку!

Редакция газеты «Capital Market» присоединяется к поздравлениям в Ваш адрес по случаю годовщины Закона о Национальной комиссии по финансовому рынку.

Искренне надеемся, что можем считать себя по праву Вашими коллегами и единомышленниками.

Просим Вас принять наши сердечные поздравления, пожелания благополучия, процветания, новых свершений на профессиональном поприще и всего наилучшего.

С праздником Вас, уважаемые коллеги!

С уважением,

Коллектив редакции «Capital Market»

Национальная комиссия по финансовому рынку БЮЛЛЕТЕНЬ • 10 • 2013 РЫНОК ЦЕННЫХ БУМАГ

ПЕРВИЧНЫЙ РЫНОК

В октябре 2013 года Национальная комиссия по финансовому рынку (НКФР) зарегистрировала в Государственном реестре ценных бумаг 2 дополнительные эмиссии акций на общую сумму 8,58 млн лей (Таблица №1).

Объем эмиссий акций в октябре 2013 года снизился по сравнению с соответствующим месяцем прошлого года на 192,19 млн лей или на 96% (Таблица №2).

В январе-октябре 2013 года были осуществлены эмиссии акций на сумму 824,86 млн лей, что на 20% меньше, чем за аналогичный период предыдущего года (Таблица №3). Иностранцы инвестируют 440,83 млн лей или 53% от общей суммы эмиссий за указанный период.

ВТОРИЧНЫЙ РЫНОК

В январе-октябре 2013 года на вторичном рынке осуществлены 3355 сделок с ценными бумагами на сумму 1426,68 млн лей. Объем сделок увеличился на 34,7% по сравнению с аналогичным периодом предыдущего года (Таблица №4).

Динамика показателей вторичного рынка в январе-октябре 2013 г. носит неравномерный характер: в мае объем сделок превысил среднемесячный уровень в 3,7 раза, а в октябре объем сделок меньше среднемесячного на 39,25 млн лей или 27% (Диаграмма №1).

В октябре 2013 года на вторичном рынке было осуществлено 250 сделок с ценными бумагами на общую сумму 181,92 млн лей, что на 52% больше объема аналогичного месяца прошлого года (Диаграмма №2).

Объем биржевых сделок в октябре 2013 года составил 65% от общего объема сделок, зарегистрированных на вторичном рынке (Диаграмма №3).

Доля сделок на биржевом сегменте составила 32% от общего количества сделок (Диаграмма №4).

В октябре 2013 года НКФР зарегистрировала следующие проспекты публичных предложений на вторичном рынке ценных бумаг:

– обязательное публичное предложение на получение контроля, инициированное оферентом Обществом с ограниченной ответственностью "Victoria", предметом которого является приобретение 105 215 простых именных акций, выпущенных Винзаводом Акционерным обществом "Mold-Nord" (IDNO: 1003602007641, г. Флешешть, ул. Штефан чел Маре, 1), по цене 23,67 лея за акцию, сроком действия 30 дней со дня объявления (Постановление НКФР №48/12 от 11.10.2013, Monitorul Oficial №238-242/1560 от 25.10.2013).

БИРЖЕВОЙ РЫНОК

На биржевом рынке в октябре 2013 года была зарегистрирована 81 сделка на общую сумму 118,27 млн лей. Биржевой оборот увеличился на 116,18 лей по сравнению с соответствующим месяцем предыдущего года (Диаграмма №5).

Информация о сделках с ценными бумагами, включенными в биржевой листинг, представлена в Таблице №5.

ВНЕБИРЖЕВОЙ СЕГМЕНТ

В октябре 2013 года на внебиржевом сегменте рынка было зарегистрировано 169 сделок на сумму 63,65 млн лей. Объем таких сделок уменьшился на 46% по сравнению с соответствующим месяцем 2012 года (Диаграмма №6).

В структуре внебиржевых сделок в октябре 2013 года наибольшая доля приходится на сделки взноса в уставный капитал – 74,9% или (47,65 млн лей), дарения – 17,6% (11,21 млн лей), наследования – 6,2% (3,97 млн лей). Другие сделки составили 0,82 млн лей или 1,3%, в том числе: 0,44 млн лей – сделки купли-продажи и 0,38 млн лей – сделки, осуществленные в целях исполнения решения суда (Диаграмма №7).

Национальная комиссия по финансовому рынку:
MD 2012, мун.Кишинёв, б-р Штефана чел Маре, 77,
тел. (373 22) 859501; www.cnpf.md

Управление внешних отношений и развития:
тел. (373 22) 859430

Таблица №1 Эмиссии ценных бумаг, зарегистрированные в ГРЦБ в октябре 2013 г.

Наименование эмитента	Код ISIN ценных бумаг	Сумма эмиссии, лей	Кол-во размещенных ценных бумаг, единиц	Номинальная стоимость ценной бумаги, лей	Стоимость размещения ценной бумаги, лей	Уровень листинга на ФБМ
Дополнительные эмиссии акций						
S.A. „DRUMURI-EDINET”	MD14EDUM1008	2782870	278287	10	10	-
S.A. „AVICOLA DIN BĂNEȘTI”	MD14AVIN1005	5796930	579693	10	10	-
Всего		8579800	857980			

Таблица №2 Эмиссии ценных бумаг в октябре 2009-2013 гг. (млн лей)

Вид эмиссии	2009	2010	2011	2012	2013	2013/2012, абсолютное изменение (+/-)
Эмиссии, осуществленные при учреждении АО	-	0,02	2,69	75,00	-	-75
Дополнительные эмиссии акций	81,19	38,57	128,29	125,77	8,58	-117,19
Всего	81,19	38,59	130,98	200,77	8,58	-192,19

Таблица №3 Эмиссии ценных бумаг в январе-октябре 2009-2013 гг.

Вид эмиссии	2009	2010	2011	2012	2013	2013/2012, абсолютное изменение (+/-)
Количество эмиссий, осуществленных при учреждении АО	12	5	15	15	6	-9
Объем эмиссий, осуществленных при учреждении АО (млн лей)	5,39	5,26	26,18	352,56	0,34	-352,22
Количество дополнительных эмиссий акций	106	62	98	82	49	-33
Объем дополнительных эмиссий акций (млн лей)	312,80	616,74	820,71	641,61	824,52	+183,91
Всего объем эмиссий (млн лей)	318,19	622,00	846,89	994,17	824,86	-169,31

Таблица №4 Вторичный рынок в январе-октябре 2009-2013 гг.

Показатель	2009	2010	2011	2012	2013	2013 г. по сравнению с 2012 г., %
Биржевой рынок						
Кол-во сделок (единиц)	1292	2143	1677	1599	1027	64,2
Объем сделок (млн лей)	132,44	198,04	194,69	537,21	637,68	118,7
Внебиржевой рынок						
Кол-во сделок (единиц)	217544	2324	2740	1995	2328	116,7
Объем сделок (млн лей)	449,01	222,82	1634,51	521,70	789,00	151,2
Всего на вторичном рынке						
Кол-во сделок (единиц)	218836	4467	4417	3594	3355	93,4
Объем сделок (млн лей)	581,45	420,86	1829,20	1058,91	1426,68	134,7

Таблица №5 Сделки, осуществленные с ценными бумагами акционерных обществ, включенных в листинг ФБМ, октябрь 2013 г.

Наименование эмитента	Код ISIN	Кол-во реализованных акций, ед.	Объем сделки, лей	Рыночная цена одной акции, лей	Номинальная стоимость, лей	Доля реализованных акций, %	Кол-во сделок, ед.	Уровень листинга
Сделки, осуществленные посредством интерактивного рынка								
BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	MD14AGIB1008	1	1044,00	1044,00	200,00	0,000	1	1
BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	MD14AGIB1008	10	10400,00	1040,00	200,00	0,001	1	1
BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	MD14AGIB1008	82837	82837000,00	1000,00	200,00	7,983	12	1
BC "BANCA DE ECONOMII"	MD14BECM1002	2	80,00	40,00	5,00	0,000	2	1
BC "MOLDINDCONBANK" SA	MD14MICB1008	1653	157035,00	95,00	100,00	0,033	2	1
BC "MOLDINDCONBANK" SA	MD14MICB1008	230	20700,00	90,00	100,00	0,005	2	1
BC "MOLDINDCONBANK" SA	MD14MICB1008	36	3204,00	89,00	100,00	0,001	2	1
BC "VICTORIABANK" S.A.	MD14VCTB1004	1013	27351,00	27,00	10,00	0,004	4	1
BC "VICTORIABANK" S.A.	MD14VCTB1004	950005	19532102,80	20,56	10,00	3,800	1	1
Всего		1035787	102588916,80				27	
Голосовые аукционы								
BC "BANCA SOCIALA" S.A.	MD14BSOC1004	204	27103,44	-	-	0,020	1	1
Всего		204	27103,44				1	
ИТОГО		1035991	102616020,24				28	

Диаграмма №1 Сделки на вторичном рынке в январе-октябре 2013 г.

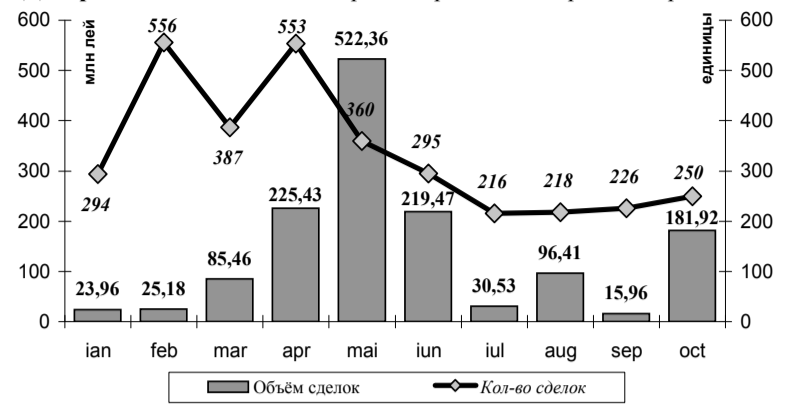

Диаграмма №2 Сделки на вторичном рынке ценных бумаг, октябрь 2009-2013 гг.

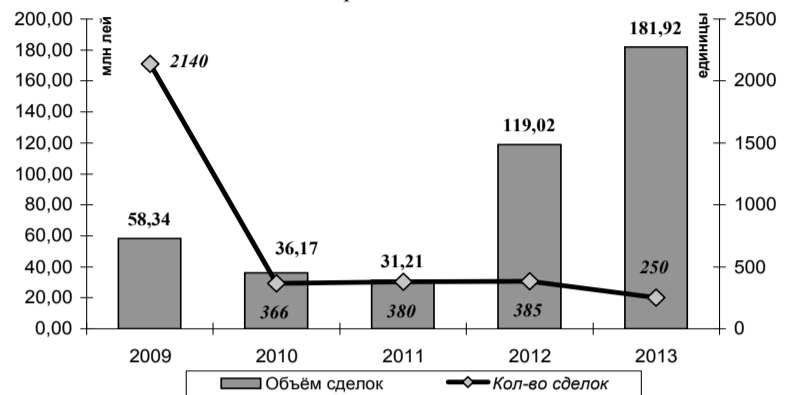

Диаграмма №3 Структура сделок на вторичном рынке, октябрь 2013 г. (по объему сделок)

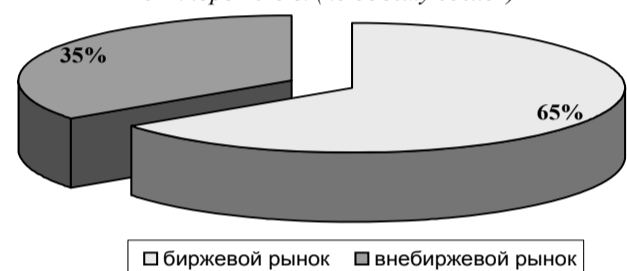

Диаграмма №4 Структура сделок на вторичном рынке, октябрь 2013 г. (по количеству сделок)

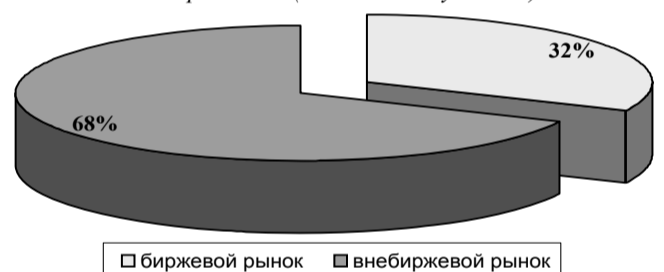

Диаграмма №5 Биржевые сделки, октябрь 2009-2013 гг.

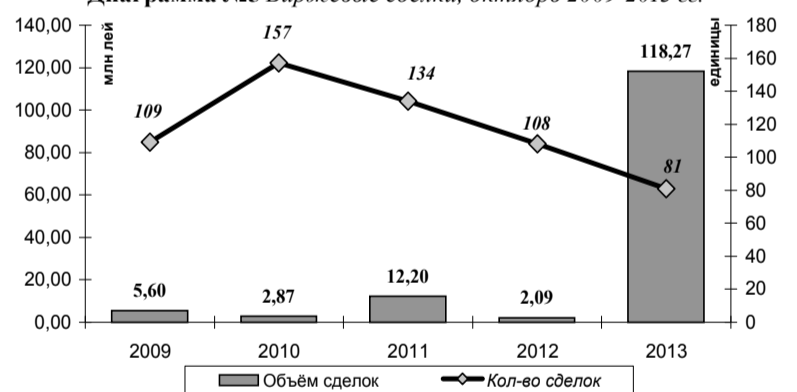

Диаграмма №6 Внебиржевые сделки, октябрь 2009-2013 гг.

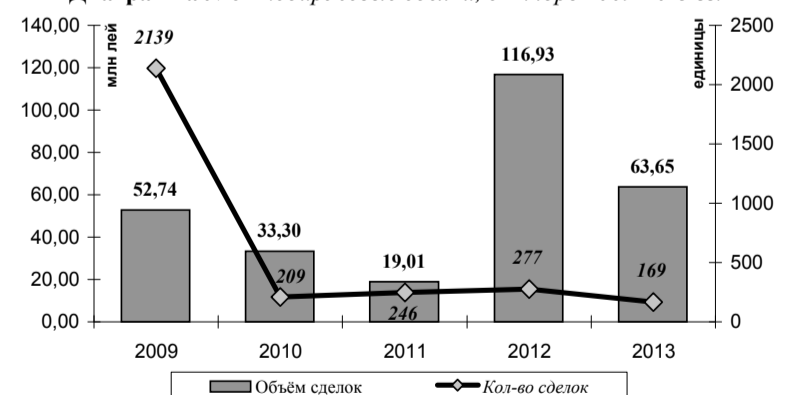
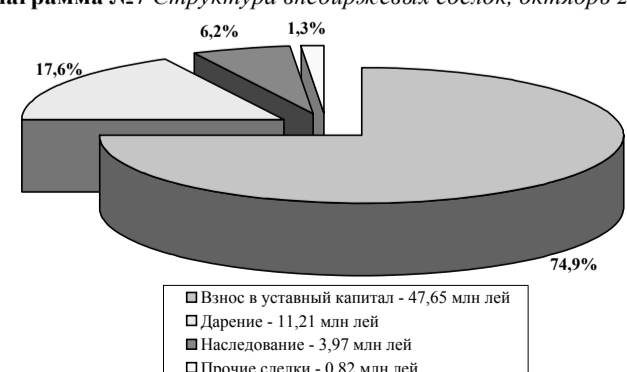

Диаграмма №7 Структура внебиржевых сделок, октябрь 2013 г.

Решения Национальной комиссии по финансовому рынку

В ходе очередного заседания Административного совета Национальной комиссии по финансовому рынку от 01 ноября 2013 года, было одобрено назначение на должность директора, ответственного за администрирование и управление деятельностью по страхованию жизни Международной страховой компании „ASITO” S.A.

Административный совет НКФР переформил лицензии:

– Акционерного общества “MOLDASIG” серии CNPF №000707, выданную 01 ноября 2008 года на неограниченный срок, на право осуществления деятельности в сфере общего страхования, путем замены приложения к лицензии с включением следующего адреса, по которому осуществляется лицензируемая деятельность: Флорештский район, с. Сэнэнтэука;

– Страховой компании “MOLDCARGO” S.A. серии CNPF №000687, выданную 30 мая 2011 года на неограниченный срок, на право осуществления деятельности в сфере общего страхования, путем замены приложения к лицензии с включением следующего адреса, по которому осуществляется лицензируемая деятельность: мун. Кишинев, ул. Каля Эшилор, 5, офис 9.

Административный совет НКФР отменил Распоряжение Национальной комиссии по финансовому рынку №27/1-О от 18.06.2013 «О блокировании личных счетов в реестре держателей ценных бумаг, выпущенных коммерческим банком “Moldova-Agroindbank” S.A.».

Рассмотрев заявление и представленные материалы, Административный совет НКФР разрешил реорганизацию Акционерного общества “MOLDPRESA” путем дробления (выделения доли имущества новой компании „MOLDPRESA GRUP” S.R.L.

Ознакомившись с результатами тематической про-

верки соблюдения законодательства в сфере ссудо-сберегательных ассоциаций А.Е.І. „MINDREȘTI”, Административный совет НКФР принял решение обратить внимание исполнительного директора А.Е.І. „MINDREȘTI” на необходимость безусловного соблюдения положений законодательных и нормативных актов, и принять акт об устранении ассоциацией нарушений, отраженных в акте проверки.

Административный совет НКФР переформил лицензии ссудо-сберегательных ассоциаций:

– „CIMȘENI” серии CNPF №000242, выданную 28 мая 2009 года на неограниченный срок, на право осуществления деятельности в сфере ссудо-сберегательных ассоциаций, путем замены приложения к лицензии с расширением действия лицензии на близлежащие административно-территориальные единицы: село Бэлэбэнешть, Криулянский район, село Мерень, район Новые Анены;

– „PLOPI” серии CNPF №000123, выданную 05.03.2009 года на неограниченный срок, на право осуществления деятельности в сфере ссудо-сберегательных ассоциаций, путем замены приложения к лицензии с: а) включением юридических лиц в качестве членов; б) расширением действия лицензии на близлежащие административно-территориальные единицы: село Талмаза, район Штефан-Водэ; село Попяса, район Штефан-Водэ; село Ермоклия, район Штефан-Водэ; село Золотиевка, район Новые Анены.

Кроме того, Административный совет НКФР, изучив представленное заявление, принял решение отозвать лицензию категории «А» на право осуществления деятельности в сфере ссудо-сберегательных ассоциаций А.Е.І. „ALUATU MARIOARA” серии CNPF №000241, выданную 24.04.2009.

Правительство Молдовы начнет активные консультации с деловыми кругами по соглашению о свободной торговле с ЕС сразу после его парафирования в Вильнюсе

Об этом премьер-министр Молдовы Юрий Лянкэ заявил, выступая во вторник на Форуме деловых людей, организованном Национальной конфедерацией патронатов Молдовы.

Глава правительства отметил, что этот документ, являющийся частью соглашения об ассоциировании РМ и ЕС, очень внушительный по своему объему, и только процедура его ратификации за-

тнется примерно на 3,5 часа, поскольку предстоит подписать каждую его страницу. Юрий Лянкэ подчеркнул, что у консультаций с бизнесменами по соглашению о свободной торговле РМ и ЕС будут две цели. «Прежде всего мы хотим познакомить их с положениями документа, возможностями, которые открываются для бизнеса благодаря соглашению, обязанностями молдавской стороны. Кроме

того, предстоит обсудить возможности повышения конкурентоспособности молдавской продукции и обеспечения ее полного доступа к открывающемуся европейскому рынку», – отметил премьер. Он подчеркнул, что реализация на практике соглашения о свободной торговле РМ с ЕС может обеспечить нашей стране дополнительный рост ВВП на 4%.

InfoMarket

НОВОСТИ СТРАХОВАНИЯ

Впервые в Молдове: Страхование ошибок медицинских работников

Страховая компания „Garantje” S.A. предлагает новую услугу – Страхование ошибок медицинских работников, фармацевтов и санитарных учреждений.

„После нескольких лет адаптации к законодательству о профессиональном выполнении обязанностей врача и правах пациентов, медицинские работники, фармацевты, а также медико-санитарные учреждения могут, наконец, воспользоваться страхованием ошибок, как это делается уже во многих странах. Мы начали проводить исследования в этой сфере с начала года, учитывая все теоретические и практические аспекты в сфере медицинских ошибок, и сотрудничество с местными и

международными экспертами позволило нам выявить реальные проблемы, в итоге мы предлагаем наиболее приемлемое решение. Полагаясь на наш опыт в сфере гражданского страхования, мы предлагаем медицинским работникам Молдовы гибкий продукт самого высокого качества», – заявил Александру Згардан, президент страховой компании „Garantje”.

Необходимо отметить, что для медицинского и фармацевтического персонала стоимость страхового полиса будет различаться, в зависимости от медицинской специальности, а для учреждений – в зависимости от их категории.

В Кишиневе состоится Национальная конференция, посвященная банкашуранс

В 2013 году началось внедрение новых регулирующих норм в банковской и страховой сферах Республики Молдова, что создает благоприятные предпосылки для развития продуктов банковского страхования – банкашуранс – и выгодного партнерства для всех вовлеченных сторон.

В этом контексте, 15 ноября в Кишиневе пройдет Национальная конференция, посвященная банкашуранс, в ходе которой будут проанализированы, в том числе на основе международной практики, упомянутые изменения, представлены конкретные решения и исследования для выявления наиболее эффективной модели банкашуранс и эффективного внедрения продуктов.

Кроме того, во время конференции можно будет познакомиться с инвестиционными возможностями банковского и страхового рынков Республики Молдова, а также обменяться опытом с представителями региональных рынков.

Мероприятие организовано при поддержке и уча-

стии Национальной комиссии по финансовому рынку Молдовы.

Среди участников конференции фигурируют: Артур Герман, председатель Национальной комиссии по финансовому рынку; Эмма Тэбырца, вице-президент Национального банка Молдовы; Миндаугас Юсиус, председатель Административного совета SWEDBANK Life Insurance SE (Литва); Владимир Новиков, заместитель генерального директора “Сбербанк Страхование” (Россия); Флорина Визитяну, председатель совета директоров BCR Asigurări de Viață (Румыния); Виорел Василе, SAFETY Broker; Румен Галабинов, региональный директор IUC Broker (Болгария) и другие.

В мероприятии примут участие главы и специалисты страховых компаний и коммерческих банков, профильных профессиональных объединений и международных экспертов, представители самого высокого уровня НБМ и НКФР, а также других организаций, работающих в этой сфере, организаций по микрофинансированию, специализированных средств массовой информации.

ТЕЛЕФОН ДОВЕРИЯ

Телефон доверия был создан в целях более эффективного сотрудничества с гражданским обществом по предупреждению нарушений и служебных злоупотреблений, уже допущенных или допускаемых сотрудниками Национальной комиссии по финансовому рынку, а также профучастниками, работающими на рынке ценных бумаг, страхования, микрокредитования и коллективных инвестиций.

Телефон доверия: (+373 22) 859-405.

E-mail: info@cnpf.md

Объявление НКФР

Во исполнение положений статьи 6 Закона №192-XIV от 12.11.1998 г. „О Национальной комиссии по финансовому рынку”, Национальная комиссия по финансовому рынку сообщает банковские реквизиты, куда должны переводиться сборы и регуляторные платежи для обеспечения функционирования:

Фискальный код 1007601001293; ВС “Victoriabank” S.A., филиал №11; Банковский код VICBMD2X883; Банковский счет 2251311138

Обзор биржевых сделок за неделю

Общий биржевой объем за период с 4 по 8 ноября 2013 года составил 52,7 млн леев. На Фондовой бирже Молдовы зарегистрировано 48 сделок с ценными бумагами 10 эмитентов.

На прошлой неделе на интерактивном рынке биржи продолжали торговаться акции «Victoriabank». Продано 13,14% акций банка по цене 15,95 лей. Общий объем этих сделок составил 52,4 млн леев. Рыночная цена акций «Moldova-Agroindbank» уменьшилась с 1040 до 1000 лей. Наиболее торгуемыми стали акции компании «Întreprinderea specializată de reparație a tehnicii din Făleşti» – 28 сделок по 1 лею за акцию. Цена акций кишиневского общества «Viorica-Cosmetic» выросла в 3 раза по сравнению с 2012 г. и составила 30 лей.

В рамках голосовых торгов проданы как единые пакеты акции 2 эмитентов на сумму 9,4 тыс. леев.

Фондовая биржа Молдовы предоставляет консалтинговые услуги в области лицензируемой деятельности (биржевой).

Информация по телефону 022-27-76-36.

www.moldse.md

Фондовая биржа Молдовы

Уважаемый акционер ВС “Moldindconbank” S.A.

Извещаем Вас, что в соответствии с решением Совета Банка от 25.10.2013 г. (протокол №10.), 05 декабря 2013 г. в 11.00 часов в Головном Банке состоится Внеочередное общее собрание акционеров ВС “Moldindconbank” S.A. в заочной форме.

ПОВЕСТКА ДНЯ:

- Выборы счетной комиссии Внеочередного общего собрания акционеров.
- Выборы председателя и секретаря Внеочередного общего собрания акционеров.
- Об утверждении изменений и дополнений в Устав ВС “Moldindconbank” S.A.

ДОПОЛНИТЕЛЬНАЯ ИНФОРМАЦИЯ:

– Список акционеров, имеющих право участия в работе собрания, составлен по состоянию на 04.11.2013г.

– Голосование осуществляется путем заполнения бюллетеня для голосования, отправленного каждому акционеру, либо его законному представителю, либо номинальному владельцу акций.

– Бюллетень для голосования должен быть подписан акционером или его законным представителем и заверен нотариально или администрацией организации по месту работы, учебы либо жительства акционера, а для пенсионеров – органом социального обеспечения по месту жительства. Бюллетень для голосования следует выслать не позднее 05.12.2013 года по адресу: мун. Кишинэу, ул. Арменияскэ, 38, каб. 418.

– Акционеры Банка могут ознакомиться с материалами повестки дня собрания начиная с 25.11.2013 с 10.00 до 16.00 часов, в здании Банка по ул. Арменияскэ, 38, каб. 418.

Председатель Правления
Светлана Банарь

Индекс подписки:

Moldpresa: 67770

Posta Moldovei: PM21700

Издатель: CAPITAL MARKET I.S.

Регистрационный №:

1003600114204, 27 октября 2003 года

Учредитель: Национальная Комиссия

по финансовому рынку

Административный совет:

Председатель: Юрие ФИЛИП,

Елена ВАСИЛАКЕ, Еуджениу ВИЦУ,

Зоя ТУЛБУРЕ, Надежда ФИЛИП.

Главный редактор:

Геннадий ТУДОРЯНУ

Тел.: /373 22/ 229-445

Заместитель главного редактора:

Татьяна СОЛОНАРЬ

Тел.: /373 22/ 229-335

Прием объявлений и отчетов:

capital@market.md, ziarulcm@gmail.com

Тел.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58

Факс: /373 22/ 22-05-03

Адрес: ул. Василе Александри, 115.

(угол бул. Штефан чел Маре)

Расчетный счет: 225139437,

ф/к 1003600114204,

КБ “Eximbank - Gruppo Veneto Banca” АО,

филиал №11, Кишинэу, VIC EXMMMD22436.

В номере использованы материалы информацион-

ных агентств “Moldpres” и “InfoMarket”.

Статьи, помеченные знаком публикуются

на правах рекламы.

Каждый материал, опубликованный на страницах

“Capital Market”, отражает точку зрения его автора,

которая может не совпадать с точкой зрения

редакции. Перепечатка текстов и фотоснимков раз-

решается только с письменного согласия издания.

Эдуард БАЛАН:

„Ссудо-сберегательные ассоциации должны стать многофункциональными, чтобы клиенты получали больше услуг”

Интервью с Эдуардом Балан, исполнительным директором Центральной ссудо-сберегательной ассоциации „Uniunea Centrală”

– Г-н Балан, каковы результаты, достигнутые Центральной ассоциацией за год с момента ее создания?

– Центральная ассоциация начала свою деятельность в составе 27 членов, за это время их количество возросло до 30. Кроме того, мы пережили довольно сложный процесс получения лицензии, и был создан Фонд ликвидности, на котором базируется деятельность любой центральной ассоциации, а 15 декабря 2012 года мы начали свою деятельность. На сегодняшний день, Фонд ликвидности образуется из взносов 12 ассоциаций категории «В» и составляет 3 млн 300 тыс. лей.

В сентябре 2012 года мы направили проект в «Церковь Швеции», которая профинансировала приобретение оборудования и развитие единой информационной программы для бухгалтерского учета в ссудо-сберегательных ассоциациях (ССА), а также проведение пяти семинаров в течение двух лет.

Так как большинство ассоциаций зависят от кредиторов, нам надо как можно эффективнее работать со сберегательными вкладами, чтобы ассоциации смогли сформировать собственный источник капитализации. Мы настаивали на проведении семинара, в ходе которого подробно будут обсуждаться эти вопросы, и мы попытаемся убедить директоров, что самыми дешевыми и ликвидными источниками являются именно сберегательные вклады. Другой семинар был посвящен анализу и оценке бизнеса по просьбе ассоциаций после внесения изменений в законодательство.

В июле этого года мы подписали договор, на основе которого фонд Neks Moldova будет финансировать три обучающих семинара для членов центральной ассоциации. Мы уже провели семинар по бухгалтерскому учету в ССА, в ходе которого обсуждались темы, начиная с первичного учета, и заканчивая представлением финансового отчета в НКФР и аспектами законодательства в сфере деятельности банкашуранс.

– Уже два года ведется дискуссия о необходимости укрепления системы ссудо-сберегательных ассоциаций путем реорганизации компаний, будь то через слияние мелких ассоциаций, их присоединение к ассоциациям категории «В», или слияние ряда ассоциаций этой категории. Сколько членов Центральной ассоциации приняли решение о реорганизации?

– На самом деле, реорганизация ассоциаций является первым шагом на пути создания кредитных союзов классического типа.

Пока немногие директора ассоциаций воспринимают смысл реорганизации. Это проблема менталитета, их трудно убедить, что лучше слиться с другой ассоциацией, чем работать без прибыли.

Лишь одна ассоциация выразила желание слиться с другой ассоциацией. Мы обратились в Национальную комиссию по финансовому рынку за консультацией для проведения этого процесса, однако пока не разработан план мер, есть лишь Положение о реорганизации ссудо-сберегательных ассоциаций. В итоге, реорганизация этих ассоциаций не состоялась, так как это не было одобрено общим собранием.

Полагаю, что ассоциации будут вынуждены реорганизовываться, на это просто требуется время, так что надо объяснять управляющим смысл и выгоду этих перемен. НКФР уже организовала ряд семинаров, в ходе которых обсуждались аспекты реорганизации. Кроме того, по нашей просьбе с управляющими провели обучающие семинары по вопросам создания филиалов, так как законодательство изменилось, но не определен механизм, и даже нет модели Внутреннего положения о функционировании филиалов. Ассоциации, имеющие филиалы, переняли внутренние положения у коммерческих банков и приспособили их к своим нуждам, впрочем, НКФР не дала рекомендаций относительно порядка их деятельности. Пока у нас есть две ассоциации категории «В», открывшие филиалы – Microcredit CCA и Microimprumut CCA.

– По Вашему мнению, каким ассоциациям надо реорганизовываться, и почему вообще появилась такая необходимость?

– Реорганизация нужна ассоциациям категории «А», не располагающим хорошей капитализацией, так как они не в состоянии привлекать вклады. У них два пути: или объединиться с ассоциацией категории «В», или увеличить портфель, чтобы получить лицензию категории «В». Думаю, что второе ограничивает количество ассоциаций категории «А». К тому же, демографическая ситуация в стране катастрофическая, ряд ассоциаций теряют своих членов. В этой ситуации им выбирать не приходится.

– С июня все ассоциации привели свою деятельность в соответствие с требованиями НКФР и включили в уставы новый вид деятельности – страховое посредничество или банкашуранс. Насколько управляющие ассоциациями расположены оказывать этот вид услуг?

– Некоторые не особо оптими-

стично настроены, так как в ряде населенных пунктов действуют страховые агенты. Но есть и директора, которые заявляют, что им это интересно, интересно попробовать себя в новой сфере. Директора ассоциаций не обладают опытом в этих вопросах, и нуждаются в обучении, и наглядном примере того, как это происходит на практике.

Сложно сейчас оценить, сколько ассоциаций займется страховым посредничеством, но точно могу сказать, что дело сдвинулось с мертвой точки. Страховые компании рассчитывают на самые популярные виды страхования, такие как ОСАГО или «Зеленая карта».

В некоторых ссудо-сберегательных ассоциациях проводится финансовое страхование займа на случай смерти дебитора. Например, пять ассоциаций из Криулянского района уже занимаются этим видом страхования. В случае если клиент, получивший заем, умер до срока окончания займа, и у него не было хронических заболеваний, страховая компания полностью возвращает сумму займа.

– На Ваш взгляд, насколько разумно то, чтобы ссудо-сберегательные ассоциации занимались страхованием, насколько они к этому готовы, и кому выгодно такое сотрудничество?

– Ссудо-сберегательным ассоциациям надо стать многофункциональными, чтобы клиенты могли пользоваться большим числом услуг – подписывать договоры о займе или страховании, переводить деньги, и так далее, и привлекать клиентов качественным обслуживанием. Посредническая деятельность в страховании является первым шагом в этом направлении, результатом этого станет сохранение своих клиентов. Если клиент не получил в ассоциации заем, но пришел и воспользовался услугой страхования, он все равно узнает о кредитных предложениях. Думаю, что на первом этапе банкашуранс даст ассоциациям, скорее, стабильность, чем прибыль,

хотя если ассоциация сможет зарегистрировать в год тысячу застрахованных лиц, то и прибыль будет весьма существенной. Такие результаты не достигаются за год или два. Страховые компании предлагают комиссионные от 15 до 30%. Для сравнения, средняя маржа ассоциации, предлагающей заем, составляет 20-25%. То есть, ССА имеют маржу прибыли от страхования, аналогичную марже от кредитной деятельности. Теперь остается, чтобы ассоциации приобретали клиентов. К тому же, ассоциации для деятельности в страховании имеют определенные операционные расходы, которые ограничены только страховым договором о профессиональной ответственности, обязательная пошлина по которым составляет от 4 до 6 тыс. лей, в зависимости от категории ассоциации и операционных расходов.

– Статистика говорит, что левые вклады в банках за последнее время снизились. Какова ситуация с вкладами в ССА, и планируются ли какие-либо меры продвижения среди населения идей преимущества вклада или кредитования в ассоциациях?

– Наверное, это выглядит парадоксально, но за последние месяцы большинство ассоциаций, членов Центральной ассоциации, располагают сверхликвидностью, им некому давать займы. Некоторые директора сказали мне, что не будут принимать больше вклады именно из-за этого.

– Если есть излишняя ликвидность, логично было бы снизить проценты по займам...

– По моему, этого делать не стоит. Снижая проценты по займам, рынок не увеличится – клиенты, которые кредитуются в банках, будут и дальше там кредитоваться. Не можешь ты их привлечь, так как банки дают кредиты под 15%, а ассоциации – под 20-25%. Ассоциации нужно тогда делать процентную ставку ниже, чем в банке, то есть меньше 14-17%. Возможно, что клиенты ассоциации возьмут большие займы под меньший процент, но сильно положение это не изменит.

– В таком случае, каким Вы видите будущее развитие системы ссудо-сберегательных ассоциаций? На чем будет основан вероятный рост?

– Во всем мире проценты, предлагаемые ассоциациями, выше банковских. Ассоциациям надо заняться еще чем-то, помимо процентных ставок. Клиент, выбирая финансовое учреждение, выбирает не процентную ставку или совокупную стоимость кредита, а репутацию компании, уровень обслуживания и

так далее. Ассоциации могут взять скоростью выдачи займов.

– Вы упомянули единую информационную программу, приспособленную к специфике бухучета в ассоциациях. Какие возможности дает эта программа?

– Часть наших ассоциаций использует программу IC, она не позволяет осуществить многие операции, проводимые ассоциациями. Мы решили, что нужна собственная программа, приспособленная к нашим потребностям. Мы наняли румынскую фирму, которая занялась разработкой программного обеспечения. Административный совет Центральной ассоциации утвердил выделение 15 тыс. евро на приобретение, содержание и продвижение программы в ассоциациях-членах. «Church of Sweden» выделила еще 14 тыс. евро на адаптацию программы к возможным изменениям в бухгалтерском учете, тем более, что в течение следующих трех лет предусмотрено изменение модели бухучета для ССА.

Ассоциации участвовали в приобретении программы и импорте данных. Каждая ассоциация заплатила в целом 30 тыс. лей, и мы помогаем им с импортом данных до составления первого финансового отчета. Этот тариф останется неизменным для всех ассоциаций, которые пожелают приобрести программу. Мне известно, что эта же румынская фирма продает программу для небанковских финансовых организаций за 5 тыс. евро.

– Эксперты считают, что ссудо-сберегательные ассоциации проигрывают остальным финансовым компаниям, располагая слабой капитализацией...

– Это не такая большая проблема, на самом деле, ведь ассоциации, члены Центральной ассоциации, располагают собственным капиталом в размере 16 640 млн лей и совокупными активами на сумму 66 888 млн лей. Если посчитать, то достаточность капитала составляет 25%. Согласно требованиям НКФР, минимум достаточности капитала для ссудо-сберегательных ассоциаций составляет 10%. Так что уровень капитализации достаточно хороший.

Некоторые ассоциации и даже некоторые кредиторы считают, что большой собственный капитал указывает на высокую прибыльность. Это ошибочное мнение. Мировой финансовый опыт показывает, что собственный капитал должен обеспечивать кредитоспособность кредиторов, дающих кредит и стабильность, и не является основным источником прибыли.

*Беседовала
Лилия ПЛАТОН*

Стоит ли инвестировать в ценные бумаги?

Успешный дебют акций на бирже представляет собой одну из основных задач инвесторов. Инвесторы могут получить немалую прибыль, покупая акции в ходе публичного предложения и продавая их в первый день торгов. К таким выводам привела лекция, посвященная польскому законодательству рынка капитала и проведенная в рамках проекта «Помощь и улучшение финансового рынка Республики Молдова» на прошлой неделе в Национальной комиссии по финансовому рынку.

Дебют на бирже является финалом длительного процесса подготовки и проведения публичного предложения, а также процессом, в котором участвуют эмитент и другие организации на различных этапах проекта.

ПОЧЕМУ КОМПАНИИ ПРЕДЛАГАЮТ АКЦИИ В РАМКАХ ПУБЛИЧНЫХ ПРЕДЛОЖЕНИЙ?

“Административный совет компании утверждает стратегию развития на следующие годы. Реализация инвестиционной программы требует вложения значительных финансовых средств. Финансовый директор обязан представить пути поиска источников необходимого капитала. Административный совет принимает решение представить Совету по надзору предложения по поиску капитала при помощи публичного предложения”, – отметил Мартин Шонк, представитель польского органа по надзору.

Совет по надзору является органом, контролирующим деятельность эмитента, следящим за текущей деятельностью компании. А вторичный рынок – если он является ликвидным рынком – предлагает объективную оценку акций, и акционеры видят реальную стоимость принадлежащих им акций.

“Комиссия по финансовому надзору Польши осуществляет надзор за банковским сектором, рынком капитала, пенсионной системой, за учреждениями, осуществляющими электронные денежные операции, и финансовыми конгломератами”, – сообщил М. Шонк.

По его словам, цель надзора на финансовом рынке заключается в обеспечении соответствующего функционирования рынка, его стабильности, безопасности и прозрачности, укреплении доверия к финансовому рынку и защите интересов его участников.

Согласно закону о публичном предложении Польши, предложение, обращенное менее чем 150 лицам, является частным (закрытым) предложением. Тут не требуется составление, утверждение и публикация проспекта эмиссии.

ПРОСПЕКТ ЭМИССИИ ДОЛЖЕН СОДЕРЖАТЬ ДОСТОВЕРНУЮ ИНФОРМАЦИЮ

“Проспект эмиссии должен содержать достоверную, правильную информацию, составленную соответственно типу эмитента и ценным бумагам, которые должны стать предметом публичного предложения или быть допущенными к сделкам на регулируемом рынке, что важно для оценки экономической, финансовой и имущественной ситуации эмитента, а также для перспектив развития эмитента и страховых компаний, важно с точки зрения прав и обязанностей, связанных с этими ценными бумагами”, – объяснил требования польского законодательства Мариус Постань, представитель польской Комиссии по финансовому надзору.

Информация в проспекте эмиссии должна быть понятна инвесторам, и изложена так, чтобы они могли оце-

Варшавская фондовая биржа

нить положение компании. Необходимо указать всех лиц, ответственных за представленную в регистрационном документе информацию или, в случае необходимости, за определенные части документа с точным указанием, кто за какой раздел несет ответственность.

Согласно польскому законодательству, если речь идет о физических лицах, например, членах управляющих органов, менеджмента или органов по надзору компании, необходимо указывать имена и фамилии, а также занимаемые должности, а для юридических лиц указывается название фирмы и ее местонахождение.

“Должны быть приведены основные показатели, характеризующие главные сегменты деятельности и вид операционной деятельности эмитента с указанием основных категорий продаваемых товаров или услуг за каждый финансовый год, то есть финансовая история компании. Как этап этого процесса – необходимо указать все значимые новые товары или услуги, которые были введены в оборот, или меры, принятые для информирования общественности о подготовке введения новых товаров и услуг”, – сообщил также М. Постань.

По мнению М. Постаня, важно описать финансовое положение эмитента, динамику его финансовой ситуации, сообщить результаты операционной деятельности за каждый год, чтобы можно было составить полное и всестороннее понимание положения компании на рынке. Сюда же относятся и информация о краткосрочном и долгосрочном капитале эмитента.

Также, согласно законодательству Польши, эмитент обязан представить самые важные тенденции последнего времени, связанные с производством, продажами, резервами, ценами и расходами за период, начиная с окончания последнего финансового года, и до момента регистрации публичного предложения. Кроме того, надо указывать информацию о любых изменениях, требованиях, обязательствах или событиях, которые могут, с большой долей вероятности, оказать влияние на перспективы развития эмитента, по крайней мере, до конца текущего финансового года.

“Если эмитент знает, что запланированных доходов не хватит для финансирования всех заявленных целей, необходимо указать эту сумму и другие необходимые фонды. Здесь же указывается, стали ли стануть ли предлагаемые ценные бумаги объектом заявления о появлении на рынке и обороте на регулируемом рынке или аналогичных рынках, вместе с указанием этих рынков. Такая информация не должна создавать впечатление, что допуск к сделкам будет точно разрешен”, – добавил М. Постань.

ЭМИТЕНТ ОБЯЗАН ДОВЕСТИ ДО СВЕДЕНИЯ ОБЩЕСТВЕННОСТИ ПРОСПЕКТ ЭМИССИИ

Сразу после утверждения проспекта эмиссии, эмитент или продавец представляет его в распоряжение общественности. Кроме того, эмитент или продавец обязаны довести до сведения общественности проспект эмиссии в сроки, которые позволяют инвесторам внимательно его изучить, не позднее начала процесса подписки или продажи ценных бумаг, указанных в проспекте.

Если речь идет о первом публичном предложении акций, которые должны быть допущены к сделкам на регулируемом рынке, и если такой тип акций этого эмитента еще не был допущен к сделкам на регулируемом рынке, проспект эмиссии должен быть опубликован не позднее 6 рабочих дней до завершения подписки или продажи.

Не позже, чем за один рабочий день до доведения проспекта публичного предложения до сведения общественности, эмитент или продавец передает комиссию информацию о форме и сроках представления проспекта с ссылками на сайт, где будет размещен проспект эмиссии.

В завершение, польский эксперт сообщил, что вся информация по публичному предложению, о подписке или продаже акций на основе этого предложения, или связанная с допуском акций к сделкам на регулируемом рынке, опубликованная свободно и в форме, выбранной эмитентом или продавцом, не может противоречить содержанию самого проспекта эмиссии.

Когда эмитент или продавец выполняет или выполняет несоответствующим образом обязательства, связанные со сроками, местом или порядком опубликования проспекта эмиссии, Комиссия вправе принять решение об исключении на определенный или неопределенный срок ценных бумаг из сделок на регулируемом рынке, или, учитывая, в частности, финансовое положение компании, наложить штраф, чья максимальная сумма может составлять 1 000 000 злотых (более 4 млн леев), или применить оба вида наказания одновременно.

Эмитент или продавец обязаны немедленно, в течение двух рабочих дней после события или получения информации о нем, передать Комиссии в виде приложения к проспекту эмиссии вместе с заявлением об утверждении информации о тяжелых нарушениях, или неточностях в проспекте эмиссии, или другие заметные элементы, которые могут повлиять на процесс оценки ценных бумаг, появившиеся с момента утверждения проспекта эмиссии, или о которых эмитент или продавец узнал после его утверждения и до момента завершения действия предложения.

Флорин ЛЕВАНЦИКЪ

Подводные комиссии ипотечных кредитов в Молдове

В предыдущем обзоре мы сравнили процентные ставки ипотечных продуктов, которые банки предлагают своим клиентам. Однако этот показатель хоть и является существенным при выборе финансового учреждения, но надо помнить, что есть еще различные комиссии, которые в итоге существенно сказываются на конечном размере ежемесячных выплат. Вот их-то и сравнил информационно-аналитический портал “Ipoteka.MD”

Начнем с таксы за выдачу кредита. Визмают ее практически все банки, обуславливая это тем, что банк несет затраты, рассматривая заявки клиентов на получение кредита.

Любопытно, что в большинстве случаев затраты эти выражаются в процентах к сумме кредита.

Так, «Mobiasbanca» установил размер комиссии в 1% от суммы кредита. Если эта сумма 200 тыс. леев, то на руки вам выдадут 198 тыс. леев.

В «Unibank» этот комиссион равняется также 1%, причем банк заявляет, что за рассмотрение заявок на получение кредита никаких денег не взимает.

А вот в Eximbank за рассмотрение заявки взимается единовременная выплата в 300 леев, кроме того в ипотечном калькуляторе этого финансового учреждения указывается также административный сбор в размере 1% от выданной суммы.

У крупнейшего банка Молдовы – «MAIB» – есть административная такса в 100 леев и ставший уже привычным 1% при выдаче.

«FinComBank» предлагает скидку в размере 50% комиссии за выдачу кредита, которая составляет 1% от его суммы.

Комиссия за рассмотрение заявки на получение кредита составляет 100 лей; в случае если Вы подключены к системе банковского обслуживания FinComPay – 50 лей.

У «Victoriabank» тоже уже ставший стандартным 1% от суммы комиссии при выдаче ипотечного кредита.

Если с предыдущим платежом все более-менее ясно, и он достаточно транспарентен, то стоимость обслуживания кредита – это то, на чем стоит заострить внимание при выборе банковских предложений.

Большинство банков, кроме начисления указанных в рекламе процентных ставок, начисляют на тело кредита и плату за обслуживание остатка кредита. Кто-то делает это ежемесячно, а кто-то раз в год. Несмотря на то, что обычно речь идет цифрах, выраженных десятками процента, будьте бдительны – камулятивный эффект этих долей составляет уже целые проценты... В плюс к основной процентной ставке.

Ничего противозаконного в такой практике нет, да и банки не скрывая, публикуют и указывают в договорах эти обязательства. Просто не все их читают. Мало кто и самостоятельно считает размер выплат, удовлетворяясь только общей суммой ежемесячной выплаты. А зря.

Тот же «Mobiasbanca» взимает ежемесячные 0,1% от остатка кредита. Аналогично поступает «Eximbank».

«FinComBank» размер не раскрывает, ограничившись только сообщением на сайте, что все комиссии прозрачны.

А вот «Unibank» не поскромничал и четко предупредил о размере: это 0,2% в месяц на сумму остатка. Помноженные на 12 месяцев получается значительный довод к стандартной процентной ставке по ипотечному кредиту.

В «MAIB» размер этого комиссион ровно в 10 раз меньше – 0,02%. Хотя он, конечно, есть, но в денежном выражении получается значительно привлекательнее.

«Victoriabank» помесячно плату за обслуживание не взимает, просто потому, что делает это раз в год – в размере 0,5% в год от остатка.

Поэтому, выбирая банк, не увлекайтесь только одной цифрой, ради которой высокопрофессиональные маркетологи сделают все, чтобы клиенту запомнилась только она. Читайте внимательно предложения, в том числе и текст под звездочками. И считайте, потому что если этого не сделаете вы, кто-то сделает это за вас. Причем, явно не в вашу пользу.

Чтобы наглядно понять разницу, приведем наглядный пример:

Кредит 200 тыс. леев 10 лет по 10% годовых:
- при 0,1% в месяц на остаток – эффективная процентная ставка 12,1% годовых;
- при 0,2% в месяц на остаток кредита – эффективная процентная ставка 13,4% годовых.

Олег КОСЫХ

Фонд сбережений и инвестиций для мигрантов – решение для эффективного освоения денежных переводов

В последние годы, согласно статистике, наблюдается постоянный рост денежных переводов в РМ, осуществляемых нашими гражданами, работающими за границей. По данным исследования, проводимого NEXUS Moldova/CIVIS, платформы услуг по предоставлению информации для молдаван, находящихся за границей и про них, сбережения мигрантов в прошлом году выросли почти в два раза, по сравнению с денежными переводами, достигнув примерно 1,6 млрд евро. В связи с этим власти предложили эффективно использовать эти ресурсы, выдвинув ряд идей, касающихся финансовых инструментов. Несмотря на то, что Бюро по связям с диаспорой (BRD) работает всего год, оно предложило немало идей по данному вопросу. Мы обсудили данные проекты с Дорином Тома, главным консультантом по инвестициям.

Согласно исследованию Аналитического центра Expert-Grup, хотя большая часть денег, посылаемых молдавскими эмигрантами, идет на потребление, они непосредственно содействуют инвестиционным процессам, проходящим в стране. Так, выраженный рост притока денежных переводов, отмечаемый с 2000 года, заметно сопровождается существенным увеличением числа депозитов физических лиц на открытый срок. А они в свою очередь стимулируют и деятельность по кредитованию, учитывая то, что депозиты являются главным источником деятельности банков Молдовы. Несмотря на то, что денежные переводы существенно облегчают доступ населения к финансово-банковским услугам, существует еще огромный неиспользованный потенциал в освоении населением данных услуг. Валовые сбережения в ВВП являются одними из самых низких в Центральной и Восточной Европе. Недостаточный уровень вложения в банки сбережений населения подтвердил и опрос (CBS-AXA, 2010), согласно которому около 67% семей, получающих переводы из-за рубежа, предпочитают хранить деньги дома.

ФИНАНСОВЫЕ МЕХАНИЗМЫ И ИНСТРУМЕНТЫ ДЛЯ ДИАСПОРЫ

Поэтому BRD представило недавно идею создания Фонда сбережений и инвестиций для мигрантов, проконсультировавшись с Группой экономического сотрудничества. Прежде всего, предстоит провести исследование осуществимости проекта. Затем на основе исследования будут созданы конкретные финансовые механизмы и инструменты для диаспоры, чтобы молдаване, находящиеся за границей, могли выгодно и без рисков размещать сбережения в рамках всемирно признанного финансового учреждения, а также могли получать прибыль от персональных финансовых услуг, то есть частную пенсию и страхование. Преимуществом данного фонда будет низкая комиссия за пользование этими услугами.

«С самого начала деятельности Бюро мы предлагали активно привлекать молдаван за границей к финансовому участию в процессе долговременного развития РМ, а также способствовать их возвращению домой. У правительства РМ есть много проектов, касающихся переводов наших граждан домой. Но мы предлагаем нечто иное, так как 60% этих переводов идет на потребительские расходы. В прошлом году (2012) сбережения исчислялись 1,6 млрд евро, почти в два раза больше, чем в 2011 г. Их необходимо использовать, особенно учитывая, что часть из них вложена в европейские банки. Экономический фонд инвестиций диаспоры предусматри-

вает прибыльное и надежное вложение сбережений молдаван, работающих за границей, во всемирно признанное финансовое учреждение. Основным нашим партнером мы определили либо европейский пенсионный фонд, либо европейский банк», – пояснил Дорин Тома.

Целью фонда является предложение мигрантам услуг, таких как частные микропенсии, страхование. Зачастую граждане Молдовы по возвращению домой не получают пенсий, ни в РМ, ни в стране, где они работали, предпочитая откладывать сбережения. Поэтому вложение денег в такой пенсионный фонд предусматривало бы, что по возвращению домой помимо вложенных на счет денег они будут получать и частную пенсию за определенный период времени, таким образом, преодолевая дипломатические барьеры. В то же время, вложенные за границей деньги в такой фонд могут инвестироваться в РМ, в зависимости от впитываемости и способности управления этими средствами. Эта идея может быть жизнеспособной, если европейские финансовые учреждения обеспечат надежность и доверие, конкурентоспособные услуги на европейском рынке. В связи с этим Бюро предлагает создать дистрибуторскую сеть, чтобы мигранты могли как можно проще вкладывать эти деньги. Однако Бюро не будет заниматься этим непосредственно. Пока Бюро разрабатывает исследование осуществимости, которое будет проводиться в 2014 году. В настоящее время руководство BRD ведет переговоры с потенциальными партнерами, такими как Всемирный банк, Швейцарское агентство по развитию и сотрудничеству (SDC) и/или Шведское агентство по международному сотрудничеству и развитию (SIDA), Агентство развития Швейцарии и Посольство Швеции.

Конечно, этими финансовыми инструментами смогут пользоваться молдаване, которые соблюдают европейские законы, в том числе они получают разрешение открыть банковский счет. Так, они смогут вкладывать деньги в стране, в которой они работают. По оценкам, в настоящее время молдаване хранят в европейских банках около 7-8 млрд евро, что намного превышает размер денежных переводов, поступающих в РМ.

«Даже если нам удастся привлечь в первый год проекта только 5% от этой суммы, все равно речь идет приблизительно о 400 миллионах евро, что является внушающей суммой, превышающей прямые иностранные инвестиции, и если страна будет в состоянии эффективно управлять и включать эти суммы в реальный сектор экономики, то они смогут покрыть большую часть деятельности», – пояснил Дорин Тома.

МОЛДАВСКИЕ МИГРАНТЫ СПОСОБСТВУЮТ ПРИХОДУ В РМ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИТОРОВ

Также касаясь вопроса об инвестициях, 29 сентября 2013 года Бюро организовало первый инвестиционный молдавско-итальянский форум «Инвестиционные возможности в Республике Молдова», с участием премьер-министра Юрие Лянкэ. В мероприятии приняло участие 100 представителей крупных компаний региона Венето, представители итальянского правительства, члены ассоциаций молдавской диаспоры, Команда по привлечению инвестиций премьер-министра Республики Молдова, и глава Бюро по связям с диаспорой.

Для более продуктивного сотрудничества с диаспорой, BRD организует Diaspora Business Forum, в котором примут участие молдаване, открывшие за границей свой бизнес или занимающие высокие посты в зарубежных компаниях. «Мы намерены обсудить инвестиционные возможности, выработать рекомендации и другие аспекты, которые побудят их вернуться домой или участвовать в развитии бизнеса в стране. Мы проинформируем их о возможностях инвестирования в определенные финансовые инструменты». В этом смысле, BRD в скором времени разработает гид для распространения среди членов диаспоры.

ОТ ДЕШЕВЫХ БАНКОВСКИХ УСЛУГ К CROWDFUNDING

Что касается банковских и финансовых услуг для мигрантов и членов диаспоры, почти готовы к внедрению две инициативы. Так, два банка Молдовы выразили готовность сотрудничать в сфере частных пенсий и других продуктов – от денежных переводов до низких тарифов на сберегательные счета, депозиты и кредиты. В этом контексте, BRD предложило поддержку и необходимую помощь в деле сотрудничества Почты Италии и Почты Молдовы, с ударением на упрощение и снижение расходов на денежные переводы, предназначенные как для жителей Кишинева, так и других населенных пунктов. Кроме того, существует перспектива сотрудничества и с другими государствами, такими как Турция, Испания, Португалия, Франция.

В целях диверсификации возможностей для диаспоры и мотивации мигрантов участвовать в развитии родных населенных пунктов, BRD совместно с Национальной комиссией по финансовому рынку, в сотрудничестве с Конгрессом местных властей Молдовы, при участии ряда организаций по микрофинансированию, займется развитием финансовых инструментов, например, облигаций по привлекательной ставке с предложением четких гарантий.

Чтобы удовлетворить потребности женщин-мигрантов, BRD вместе с UN Women разработали проект социального и экономического участия женщин, работающих за рубежом. Это первый проект такого рода, рассчитанный на определенную группу лиц.

Другая идея заключается в создании платформы crowd-funding, подобной той, что существует в США, Ирландии, Англии, где люди при помощи интернета принимают решение о финансировании бизнеса. Объявляется необходимая сумма, заинтересованные в этом люди вкладывают средства в бизнес или инновационный проект и получают либо конечный продукт, если речь идет о гаджетах, компьютерах и так далее, либо процент, получая кредитование напрямую без посредничества банков. Проект действителен и для граждан, работающих за рубежом, и для тех, кто проживает в стране.

В 2014 году граждане, которые вернутся в страну, смогут начать свое дело в сфере сельского хозяйства при поддержке грантов, предоставляемых Международным фондом аграрного развития IFAD.

Кристина МИРОН

Представлены выставленные на приватизацию нынешней осенью в РМ госпредприятия

Министерство экономики, Агентство публичной собственности и Организация по привлечению инвестиций и продвижению экспорта провели сегодня «круглый стол» на тему: «Процессы приватизации предприятий и инвестирования в них», информирует «МОЛДПРЕС».

На открытии мероприятия замминистра экономики Думитру Годорожа отметил, что целью «круглого стола» является информирование и повышение интереса инвесторов к процессу приватизации и обеспечение прозрачности в этой области.

Как подчеркнул директор Агентства публичной собственности Валериу Трибой, в ноябре-декабре будут выставлены на приватизацию многие государственные активы. Так, с 1 ноября по 12 декабря состоится инвестиционный конкурс по приватизации кинотеатров в городах Глодяны, Теленешты, Леово, которые ранее выставлялись на приватизацию, но не были востребованы. Общая сумма денежных средств на начальную цену продаж составляет 1 млн 325 тыс. леев, а минимальная сумма инвестирования – 4 млн 500 тыс. леев, со сроком внедрения в течение трех лет.

В это же время состоится коммерческий конкурс на приватизацию государственных акций в двух АО и 21 госпредприятии (единые имущественные комплексы), 17 из которых будут выставлены впервые, в том числе три птицеводческих комплекса, два полиграфических, два проектных предприятия и т.д. Четыре госпредприятия будут предлагаться для приватизации при условии сохранения профиля их деятельности, в том числе ГП «Кишиневский полиграфкомбинат» и ГП Гостиница «Заря» в Кишиневе. Общая начальная стоимость активов составляет порядка 627 млн леев.

На 28 ноября с. г. запланировано проведение торгов по приватизации 19 объектов: 4 объектов незавершенного строительства, 7 комплексов недвижимого имущества, 6 госпредприятий (единые имущественные комплексы) и других объектов госсобственности, 12 из которых выставляются на продажу впервые. Начальная цена продажи активов составляет 99 млн 726 тыс. леев.

А 16-20 декабря при посредничестве Фондовой биржи состоятся голосовые аукционы по продаже акций госсобственности в 39 АО. В 17 из них доля государства превышает 51%, в том числе в АО «Aeroport Handling» (100%), АО «Aeroport Catering» (100%), АО «Armo-Beton» (100%), АО «Farmaco» (94,6%), АО «Floare-Carpet» (59,4%) и др. Общая сумма денежных средств на начальную цену продаж составляет 413 млн 728 тыс. 214 леев.

Валериу Трибой также уточнил, что общая начальная стоимость выставляемой на продажу в ноябре-декабре с.г. госсобственности превышает 1 млрд 144 млн 422,8 тыс. леев (свыше 66 млн евро).